...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 98 (10466) | 1964 оной апрелиин 24, пятница | Сэн 2 мүнгэн

АГУУЕХЭ БАГША, ХҮНДЭТЭ ХАНИ НҮХЭРТӨӨ...

Ленинскэ гвардиин түлөөлэгшэд венок табиба

Кремлиин ханануудай дэргэдэхи Александровска саад соо революциин хүндэлэлдэ табигдаһан түрүүшын памятнигай хажууда апрелиин 22-то гурба мянга шахуу хүн сугларба. Эдэнэр агууехэ Ленинэй туг доро эгээн түрүүлэн жагсажа, гурбан революциин дүлэн соогуур гараһан хүнүүд гээшэ. 1904 онһоо КПСС-эй гэшүүн Н. Васильев, 1905 оной коммунистнууд А. И. Руденко, А. В. Тулупов, 1906 ондо партиин зэргэдэ жагсаһан Н. А. Кингин болон бусад эндэ байлсана.

Һүүлдэнь КПСС-эй үнинэй гэшүүд Улаан талмай дээрэхи Владимир Ильич Ленинэй мавзолей тээшэ ошобо. «Агууехэ багша, хүндэтэ хани нүхэртөө, дэлхэйн бүхы пролетариадай эгээн дуратай хүндэ — В. И. Ленинда, түрэһөөр 94 жэлэйнь ойн үдэр. Москвагай үнинэй большевигүүдһээ. 1964 оной апрелиин 22» гэһэн үгэнүүдтэй томо веногые эдэнэр урдаа баряад ябана. Агууехэ Октябрьин урда тээхэнэ Ленинскэ партиин гэшүүн болоһон Н. А. Шеффер, М. Г. Мамедов тэрэ веногые барина.

КПСС-эй үнинэй гэшүүд веногоо табяад, мавзолей руу оробо. Хэтэ мүнхэдөө мартагдахагүй, хүн түрэлтэнэй һанаан сэдьхэлдэ хододоо хадуугдажа ябаха Ильичэй арюун һайхан шарайень эдэнэр сэдьхэлээ хүдэлгэн харабад. (ТАСС).

...ҮХЫ ДЭЛХЭЙ ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР ХҮГЖЭНЭ

Кремльдэхи съезднүүдэй ордон соо баярай суглаан болобо

...н 22-ой үдэшын 5 часай ...вагай заводууд болон ...дай хүдэлмэришэд, Моск... колхозууд ба совхозуу...шад, эрдэм наука болон ... ажал ябуулагшад, Совет ... Далайн-Сэрэгэй флодой ... партийна, совет болон ...мхинүүдэй түлөөлэгшэд ... съезднүүдэй ехэ зал соо ... СССР-тэ байдаг диплома... түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй ...онор байлсаа.

... гүн дунда татагдаһан ... дээрэ В. И. Ленинэй зураг ... «1870—1964» гэһэн ду...тоонууд толорно.

... байгшадай нэрьемэ аль...гаар угтагдан, нүхэд ...ронов, А. П. Кириленко, ...сыгин, А. И. Микоян, Н. В. ...й, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов президиумдэ ерэжэ һууба.

Ленинскэ партиин үнинэй гэшүүд, үйлэдбэриин эрхим түрүүшүүл, коммунис ажалай бригадануудай хүтэлбэрилэгшэд, элитэ ехэ эрдэмтэд, конструкторнууд, сэрэгэй начальнигууд суглаанай президиумдэ бии.

Мүн Монголой Арадай революционно партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Кениин Африканска национальна союз гэжэ хүтэлбэрилхы партиин түрүүлэгшын орлогшо, дотоодын хэрэгүүдэй министр Ажума Огинга Одинга, премьер-министрэй канцеляриин дэргэдэхи гүрэнэй министр Джозеф Мурумби гэгшэдһээ бүридэһэн Кениин правительственна делегаци баярай суглаанда байлсаа.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 94 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаае нээхэдээ, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Н. С. Хрущев** иигэжэ хэлэбэ:

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Владимир Ильич Ленин 94 жэлэй урда тээ түрэһэн юм, энэ хүнэй нэрэ алдарые дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы оронуудта инаг дуратайгаар, хүндэлэн дурдадаг байна. Владимир Ильич Россида түрэһэн байгаа, тиигэбэшье тэрэнэй ажабайдалынь бүхы дэлхэйн революционернүүдтэ эрхим жэшээ болоно, тэрэнэй һургаалынь ерээдүйн һайн һайхан байдал байгуулха зам бүхы хүн түрэлтэндэ гиигүүлэн заана.

Агууехэ интернациональна һургаал болоһон ленинизм он жэлнүүдэй, хэдэн арбаад жэлнүүдэй үнгэрхэтэй хамта шэнэ, шэнэ илалтануудые туйлан мандана. Ленин багшын сэсэн һургаалаар гэрэлтүүлэгдэн гиигүүлэгдэһэн замаар ябажа ерэһэнээ эрьен хараха зуураа, бүхы дэлхэй Ленинэй зааһан замаар дабшана гэжэ мүнөөдэр омогорхон мэдүүлжэ шадаха байнабди.

Ниитын, экономическа ажабайдалда хабаатай асуудал бүхэниие шиидхэхэдээ зүбшэл абахын тула Лениндэ хандадаг байнабди.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, арадай ажахые бүри һайнаар хүтэлбэрилхэ гэһэн асуудалнуудые шиидхэхэдээ, Ленинтэй зүбшэлнэбди.

Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулгын үедэ манай общественные хүгжөөхэ, политическэ асуудалнуудые шиидхэхэдээ, нэгэ хүндэ шүтэн һүгэдэлгын хүндэ хүшэр хойшолонгуудһаа сүлөөрхэ ябуулга хэхэдээ, Ленинтэй зүбшэлнэбди, Ленинэй захяа заабаринуудые шууд сахинабди.

Эб найрамдалта гадаадын политика бэелүүлхэдээ, социальна ба национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэгшэ арадуудта али бүхы туһаламжа үзүүлхэдээ, революцида эсэргүү ябуулгануудые ондоо оронуудта абаашаха, дэлхэйн термоядерна дай үүдхэхэ гэһэн империалис хархисуудай хорото һэдэлгэнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэдээ, Ленинтэй зүбшэлнэбди.

Социалис хани нүхэсэлэй, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэлэй түлөө, марксизм-ленинизмын арюун сэбэр байхын түлөө шэн нэтэрүүгээр тэмсэхэдээ, Ленинэй һургаалые хододоо хүтэлбэри болгонобди.

Марксизм-ленинизмын һургаалда үнэн байха гээшэ манай партиин, манай арадай ажабайдалай уг үндэһэн, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй амжалта туйладаг эшэ нүхэсэл мүн болоно.

Манай эхэ орон Ленинэй туг доро ябажа социализмын илалта туйлаад, өөһэдынгөө гайхамшаг һайхан үглөөдэр—коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшана.

Бүхы дэлхэйн ажалшад империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай, социализмын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө зэргые бүри нягтаар эмхидхэн, Владимир Ильичэй түрэһэн үдэрые бидэнтэй хамта һайндэрлэжэ байна.

Нүхэдүүд! Манай агууехэ вождь, багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 94 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай сутлаа нээхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ Союзай гимнын һүр жабхаланта дуун бүхы зал соо хүнхинэн зэдэлбэ.

«Ленинизм замыемнай гэрэлтүүлэн заана» гэһэн элидхэл КПСС-эй Центральна Комитедэй секретарь нүхэр **Ю. В. Андропов хэбэ.**

Элидхэл дүүрэад, нүхэр Н. С. Хрущев баярай суглаае дүүрэһэндэ соносхобо. Суглаанда хабаадагшад ехэ баяр дэбжэлтэтэйгээр партийна гимн «Интернационал» дуулаба.

* *

Баярай суглаанда хабаадагшад Вано Мураделиин «Октябрь» гэжэ оперые хамагһаа түрүүлэн шагнаба.

(ТАСС).

ЛЕНИНИЗМ ЗАМЫЕМНАЙ ГЭРЭЛТҮҮЛЭН ЗААНА

В. И. ЛЕНИНЭЙ түрэһөөр 94 жэлэй ойдо зорюулжа Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ю. В. АНДРОПОВОЙ хэһэн элидхэл

...д!

...р Ильич Ленинэй түрэ... жэлэй ойе мүнөөдэр тэм...байхадаа, хуушан дэлхэйе ...уураарнь доһолгоһон, хүн ... ерээдүйн гэрэлтэ зам ...л суртал болон хэрэгүү...шэ агууехэ хүнэй образ ...н бодолнай дахинаа хан...а.

... ажаябадалай баатар га...лмэришэн ангиин хэрэ..., коммунизмын илалтын ...ы тэмсэлшэдтэ зорит ба...а жэшээ болоно. Манай агууехэ үе сагай коммунис хүдэлөөн өөрынгөө хүсэл эрмэлзэл, уг зорилгонуудай, өөрынгөө бууршагүй эршэ, зоригой эрхим бэелэлые Ленинэй һургаал дотор олоно. Ленин багшамнай тэмсэлшэ ба гүн оюутан байһан тунгалаг һайхан ажабайдалаа асари ехэ зорилго шиидхэлгэдэ—дарлалта ба дайн байлдаагүй, үгырэл ба үндэһэ яһанай доромжолголгүй общество байгуулгада сүм зорюулһан юм.

Ленин хэтэдээ мүнхэ. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй суртал ба хэрэгүүдынь мүхэшэгүй мүнхэ юм. Ленин социализмын, коммунизмын туйлалтанууд дотор, бүхы дэлхэйн ажалшадай революционно тэмсэл дотор оршон мандана.

Манай амжалтанууд — Ленинэй һургаалай мүнхэ хүсые баталан харуулһан эгээн эли тодо, үнэншэмэ бата гэршэ жэшээ мүн. «Бидэнэр өөрынгөө марксис нарые дээрэ үргэжэ байнабди,— гэжэ ородой большевигүүд тухайда Ленин нэгэтэ хэлэһэн юм,— тус тус ангинуудай алхам бүхэндэ, политическэ болон экономическа ушар бүхэндэ манай һургаалай бодото байдалаар батадхагдаһые харуулнабди». (Зохёолнуудай 10-дахи том, 439-дэхи хуудаһан).

Арадуудай үндэһэн шухала эрилтэ ба эрмэлзэлгэдэ хабаатай асуудалнуудтань ленинизм эли тодо харюу үгэнэ. Ленинэй суртал бодол ажалша хүнүүдтэ айхабтар шухала. Юундэб гэхэдэ, энэ суртал бодолынь һайн һайхан байдалай түлөө тэмсэхэ үнэн замые эдээндэ заана. Энэнь лэ түбхын түрүүн хүн түрэлтэнэй түүхэтэ хуби заяанда ленинизмын нүлөөлдэг асари ехэ нүлөөнэй «эди шэди» болоно.

...ҮХЫ ОРОНУУДАЙ КОММУНИСТНАРАЙ ХЭТЭДЭЭ МҮНХЭ ҺУРГААЛ

...ис хүдэлөөн мүнөө үе ... үрэ нүлөө ехэтэй поли...хүсэн болоһон ушарынь юуб ...мнай марксизм-ленииз...алые хэлбэришэгүй хү...олгодог байна. Ленинскэ ...одолой агууехэ баялигынь ...гэ шухала зорилгонуудые ...шиидхэлгэдэмнай туһалдаг ... туһалнашье. Ленинизмдэ ...га — манай хүсэнэй эшэ мүн.

... коммунизмын теори хүн ... хүгжэлтын шэнэ шата ... түүхын эрьесэ бүхэндэ ... шэнэ суртал бодолнуу...шолнуудаар нэмэжэ, улам ...бжэн мандана. Тиигэнгүй ...аньгүй, юундэб гэхэдэ, ...-ленинизм өөрынгөө удха ... саг үргэлжэ хүгжэн бая...дағ һургаал болоно. Энэ ...рые ойлгоогүй хүнүүд лэ ...уеын революционернүүдэй ...одохо эрхэтэй байһые бу... болохо, марксизм-лени... теориин талаар шэнэ үгэ ...жэ һэдэгшэд бүгэдые ре... гэһэн үгөөр айлгадаг

... агууехэ һургаалые хуу... үзэл бодолой суглуулбари ... бэлэн формулануудтай ма... учебник гү, али аптекын ...тэй дэбтэр шэнгеэр ха... Ленин хэзээшье дэмжэ...ггаа. Ленин теориин, бо...гай талаар тон зоримгой ..., марксис һургаал саг үр...лжэхэ ёһотой гэжэ гүн ...игэдэг хүн байһан юм. ... теориие түгэсэн дүүрэ...оо хүртэшэгүй юумэ шэн...ла оройдоошье харадаггүй...рин ажабайдалһаа гээгдэн ... гээгүй һаа, социалист... бүхы шэглэлнүүдээрнь хүг...шуулха ёһотой тэрэ эрдэм ... энэ теори имагтал эшэ ...табяа гэжэ этигэн мэдэрэн..., гэжэ Ленин бэшэһэн юм. ...нуудай 4-дэхи том, 191-дэ...һан).

...змын түлөө тэмсэлэй үн...уудалнуудые зоримгойгоор, ...гээр шиидхэхэ эрилтэ дай... жэлнүүдэйхидэл адли ...аар хэзээшье табигдаагүй ... сагнай—хүнүүдэй со... ажабайдалда урдань хэзээ...гүй ехэ революционно ...нүүдэй, ниитын дэбжэл...тар ехээр хурдадхаһан ... болон техникын хүсэн ... хүгжэжэ байһан саг ... һүүлэй хэдэн арбаад жэ...да торитой хубилалтын ... орон, арад гэжэ байха...үрэлтэнэй ажал ябуулгын ...бари гэжэ байхагүй.

... хараа шугамай, түүхэдэхи ...ра шэглэлэй — социальна ..., эб найрамдалай, зохёон ... хараа шугамай, нүгөө ... хархис дөбтолгын, дарлал... ...най хараа шугамай хоо-рондохи тэмсэл ямар юумэндэ зайлашагүй абаашанаб гэхэдэ, түүхын оршон соо социализм хүгжэн мандажа, хуушан дэлхэйн дүрэ хабые удаа дараалан буляан эзэлжэ байна.

Капитализмын, капиталис хүгжэлтын замай нэрэ хүндэнь улам ехээр уруугаа орожо байнхай. Империалистнууд хуули засаг өөртөө үлөөхэ гэжэ оролдон, алалга хюдалгын зэбсэгүүдые сугларуулна, арад зониие айлгаха, дараха арга бэдэрнэ, эдилгэ зууша үгэхэ, мэхэ гохо хэхэ арга хэрэглэнэ. Хэды тиигэбэшье, түүхын түргэн дабшалтые зогсоохо, хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар, социализм болон коммунизмын замаар дабшаһан арадуудай хүдэлөөе зогсоохо хаба шадал тэдээндэ байхагүй. Хүн түрэлтэн революционно шэнэдхэлгэнүүдэй угаа ехэ дүй дүршэлтэй болонхой, тэрээниие шэнжэлэн бодожо үзэхэл хэрэгтэй. Харюу хүлээһэн онсо шухала асуудалнууд ажабайдалаар табигдаа.

Совет общество өөрынгөө хүгжэлтын шэнэ шатада оронхой. Энэмнай социализмые хайшан гэжэ бүри һайнаар хүтжөөхэб, коммунизм хайшан гээд байгуулхаб, энэ агууехэ хэрэгтэ олониитые ямар аргаар элсүүлхэб, шэнэ оршон байдалда партиин, гүрэнэй үүргэ ямар байха ёһотойб гэһэн тон шухала теоретическэ ба бодото хэрэгтэ хабаатай асуудалнуудые табяа. КПСС-эй аша габьяа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй аша габьяа юуб гэхэдэ, тус асуудалнуудта тодорхой харюунуудые үгэһэн байна.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын эмхидэн бүрилдэлгэ, социалис оронуудай хани нэгэдэлэй хүгжэлтэ хадаа эдэнэй хоорондын харилсаанай гол ёһонуудые тодорхойлхо, эдэнэй түгэс хани холбоое улам һайжаруулха, дэлхэйн социалис ажахын тогтолгын зам хараалха эрилтэ табиба. Марксистско-ленинскэ партинууд эдэ шухала асуудалнуудые шиидхэхын тула хамтын хүсэлэлгэ гарган, гансашье теоретическэ бэшэ, түбхын түрүүн бодото хэрэгээр тэдэ асуудалнуудта харюусаад, социалис арадуудай аха дүүгэй бүлые улам бэхижүүлжэ байна.

Ракетно-ядерна зэбсэгэй бии болоһонтой дашарамдан, сүйдтэ һандаралай аюул хүн түрэлтэндэ тохёолдоо. Энэ ушар дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулхын түлөө тэмсэлэй тодорхой программа бэелүүлхыень, эб найрамдалай түлөө тэмсэлые социализмын илахын түлөө тэмсэлтэй бүри нягтаар холбохо шадабаритай байха эрилтэ коммунистнуудай урда табина.

Капиталис оронуудай экономикодо, социально-политическэ ажабайдалда ехэхэн хубилалтанууд болоо, энэнь ангиин тэмсэлэй багажын һандые шэнэ методуудээр, шэнэ арга ба хэрэгсэлнүүдээр һэльбэхэ, социалис революциин стратеги ба тактикын шэнэ асуудалнуудые, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ олониитые элсүүлхэ шэнэ формонуудые тодорхойлхо эрилтэ табяад байна. Капиталис оронуудай коммунис партинууд шэнэ оршон байдалда революционно тэмсэл ябуулха таарамжатай, үрэ ехэтэй хараа шугам тодорхойлжо шадаа.

Азиин, Африкын, Латиин Америкын үргэн ехэ түби дайданууд дээрэ национально-сүлөөрэлгын революцинуудай илалта туйлаһанһаа уламжалжа дэлхэй дээрэ болоһон түүхэтэ хубилалтануудые хараада абахын тула, марксизм-ленинизмын теоридо олон шэнэ юумэ нэмээхэ хэрэгтэй байгаа. Хүсэд бэеэ даахын, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй саашанхи замууд тухай асуудал сүлөөрһэн оронуудтахи арадуудай урда ажабайдалаар табигдаа. Марксистнууд - ленинецүүд арадуудай гол эрилтэдэ харюусаха эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ өөһэдын шиидхэбэри дурадхаһан байна.

Марксистско - ленинскэ партинууд мүнөөнэй дэлхэйн хүгжэлтэдэхи шэнэ үзэгдэлнүүдые шэнжэлэн согсолхо зорилгоор ехэ хүдэлмэри бүтээгээ. Эдэ партинууд дэлхэйдэхи хүсэнүүдэй шэнэ бүридэлые хараада абажа, империализмда, дайнда, хархис аашануудта эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ дааһан байдалай, социализмын түлөө тэмсэлэй замуудые хараалаа, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй жэнхэни хараа шугам хамтаараа тодорхойлоо. Энэ хүдэлмэриин ашаар 1957 оной Деклараци. 1960 оной Мэдүүлгэ болон революционно марксизм-ленинизмын бусад гайхамшаг документнүүд гараһан байна. Аха дүү партинуудай мэдэрһэнэй ёһоор, КПСС-эй XX, XXII съезднүүдэй тобшололнууд, манай партиин шэнэ Программа, бүхы коммунис, бүхы сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ түүхэтэ удха шанартай байна.

Маркс, Энгельс, Ленинэй суртал бодолнуудые хүгжөөн, тэдэниие мүнөө үе сагтай нягтаар холбодог мүнөө сагай дэлхэйе шэнэдхэн хубилгаха үрэ нүлөө ехэтэй зэбсэг болгодог творческо ухаан бодолой эдэ туйлалтануудгүйгөөр марксизм-ленинизмые тайлбарилан харуулжа болохогүй. Мүнөөдэрэй марксизм-ленинизм хадаа манай һургаалай үндэһэ һуури табигшадай агууехэ уг баялиг байхаһаа гадна, мүн дэлхэйн коммунис партинуудай дүй дүршэлэй, теоретическэ ажал ябуулгын, хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй ба бүхы сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй арга дүршэлэй түгэс баялиг болоно.

Ю. В. АНДРОПОВ.

Энээн дотор лэ марксистско-ленинскэ һургаалай интернациональна удха шэнжэнь онсо хүсэтэйгөөр бэелэн үзэгдэнэ. Имагтал марксизм-ленинизмын мандахатай хамта, элдэб эрхэ байдалда ажаһуудаг элдэб оронуудай, олон ондоо түбинүүдэй арадуудые хамтадаа ябуулга хэхын тула нэгэдхэжэ шадаха революционно теори бии болоо. Имагтал манай научна теори хүгжэлтэ дэбжэлтын хяра оройдо гараха замые бүхы арадуудта заажа үгэнэ.

Ленинизм хадаа ямар нэгэн ороной оршон соо мандалгаар хэзээшье хизаарлагдадаггүй байна, харин хүдэлмэришэн ангиин, мүн арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй уласхоорондын дүй дүршэлые үндэһэ болгодог юм. Өөрыгөө сүлөөрүүлхын түлөө арадуудай тэмсэдэг эрхэ байдалай олон ондоо байдагые хараада абажа, ямаршье сагта, ямаршье оршон байдалда таарахаар мүнхэ гурим, дүрим байгаагүй, байха аргаһгүй гэжэ марксистско-ленинскэ теори тоолоно. Ленинизм хадаа революционно теориие али нэгэн ороной тодорхой түүхын, национальна онсо илгаада зохилдуулан хэрэглэхэ эрилтэ табина.

Гэхэ зуура, ленинизмһээ интернациональна удхыень гаргажа хаяха, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй уласхоорондын дүй дүршэлые хэрэгсээхэгүй, наахануур бодолтой национальна, заримандаа бүри националис хүсэл гаргадаг элдэб эсын теоринуудаар хүдэлмэришэн ангиин революционно һургаалые һэлгэхэ гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүд ленинизмдэ харша, социализмын ашата туһада зүришэнхэй байна. Ленин хадаа Маркс, Энгельсэй суртал бодолой уг баялигые хамгаалан, ехэ үндэһэтэнэй дээрэлхүү үзэлдэ, национальна ашаг туһые хамгаалһан хэбэртэйгээр арадай хүсые бодото дайсадайнь урда һуларуулдаг национализмын элдэб үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэлэй эрхим жэшээ харуулаа.

Марксистско-ленинскэ һургаалые хазагайруулан, коммунис партинуудые зүб замһаань гаргаха, революционно хүдэлөөе өөһэдынгөө националис аашада хэрэглэхэ гэжэ һэдэдэг Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй оройлон зонхилхо гэһэн эрмэлзэлгэтэйнь бүхы дэлхэйн коммунистнуудай ушараад байһан мүнөө үедэ Ленинэй тэмсэлэй дүршэл илангаяа шухала болонхой. Гэхэтэй хамта мүнөө сагай революционно хүсэнүүдые һалгаан задаргаха зорилготой КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй али тухай хоротойе арадууд улам эли тодоор ойлгожо байна.

Национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ зүришүүлхэ, арадуудай хүсэлэл эрмэлзэлгые расанууд, түбинүүдээр хубааха гэжэ мүнөө һэдэгшэд үнэндөө хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ урбана, дарлагдаһан арадуудые сүлөөрүүлгын хэрэгтэ урбана.

Ленинизмые гансал национальна оршон соо хизаарлаха гү, али социализмда зориһон арадуудай хүдэлөөе хуушарһан, зонһоо таһарһан хараа бодолтойгоор хараха гэдэг һэдэлгэнүүд алхам бүхэндэ ажабайдалаар буруушаагдана. Марксистнууд, ленинецүүд үзэл бодолойнгоо үргэн дэлгэр байһаар, ажабайдалда бүтэмжэтэй зүбөөр хандадагаараа, коммунис хараа бодол бэелүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэлээ али бүхы түрүү хүдэлөөе эдэбхитэйгээр дэмжэхэ ябадалтай шадажа тааруулдагаараа ходо шалгардаг юм.

Ленинэй һургаал заабаринуудай дура буляагша хүсэн мүнөө угаа ехээр урган бадараа. Энэнь түбхын түрүүндэ социализмын түүхэтэ илалтануудтай холбоотой, энэ шэнэ байгуулалтын үлэмжэ булюугаа агууехэ туйлалтануудаар тодоруулан харуулжа байһан ябадалтай холбоотой юм. Ерээдүймнай байдал—социализм болоно гэжэ угаа олон улад зон улам эли тодоор ойлгожо байнхай. Энэ хадаа обществын урда табигдаһан зорилгонуудые шиидхэхэ найдамтай зам мүн гэжэ гансашье пролетаринар бэшэ, мүн Ази, Африка болон Латиин Америкын оронуудай үргэн олон ажалшад, жэжэ буржуази мэдэнэ.

Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй олохон ажал ябуулагшад социализм тээшэ арад түмэнэй жүдхэһэн энэ эрмэлзэлые анхаралдаа абажа, социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй уряануудые мүнөө гаргана. Эдэнэр иимэ уряануудые табижа, олохон бэрхэшээлнүүдтэй, олохон шэнэ зорилгонуудтай холбоотой социальна ехэ шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ замда ороно. Социалис оронуудай дүй дүршэлдэ, ленинскэ һургаал заабаринуудта эдэнэй ходо хандаха ушартай болодог байһаниинь гайхалгүй. Энэ хадаа дэлхэйн хүгжэлтэдэхи шэнэ хараа шэглэл болоно, энээниие бүхы марксистнууд, ленинецүүд ехэтэ һайшаадаг байха юм.

Тон олон зоной социалис эрмэлзэлгэ мүнөө сагай шэнжэ тэмдэг болоно гэжэ тоолонобди. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөн мүнөө сагта айхабтар ехэ дэлисэтэй болонхой.

Манай хүдэлөөнэй жагсаал түгэс болохо тума ленинскэ суртал бодолой гүн удхые бүри һайнаар, гүнзэгыгөөр ойлгонобди. Энэ суртал бодол оппортунис балар үзэлдэ, мүн арад зонһоо таһаранги ахир аша гаргалгада харша юм. Ленинэй һургаалда үнэн байдагаа үгэ хүүрээр бэшэ, харин бодото хэрэгээрээ элирхэйлэн харуулаабди, хүгжэн мандагша ленинизмын, пролетарска интернационализмын тугые үргөөбди гэжэ манай парти, бусад оронуудай марксистско-ленинскэ партинууд омогорхон хэлэжэ шадаха байна. Ленинэй энэ тугые КПСС саашадааашье дээрэ үргэжэ ябаха.

II. Ленинэй хэрэг илан мандана

Нүхэдүүд!

Хүдэлмэришэн ангиин эгээн харюусалгатай, орёо бэрхэтэй зорилгонь һандаралга бэшэ, харин зохёон байгуулга мүн гэжэ Ленин оло дахин хэлэдэг байгаа. Пролетариадай революциин илаһанай һүүлээр шэнэ, социалис бүлгэм байгуулха хэрэг социализмын оронуудай олон түмэн улад зоной эгээл бодото ажалынь болодог юм. Үнэн бодото ленинец хадаа хуушан юумэндэ эсэргүүсэн тэмсэгшэ байхаһаа гадна, эгээн түрүүн шэнэ дэлхэйе зохёон байгуулагша, үүсхэн бодхоогшо мүн. Октябриин революциин иламсаар бодото байдалые Ленинэй ямар ехэ дуратайгаар, ямар эршэ зоригтойгоор, зохёон байгуулжа бэеһониинь мэдээжэ. Ленин ажал хэхэдээ тон абьяастай байһан дээрэһээ, хүнэй ажал ябуулгын бүхы һалбаринуудые гүнзэгы һайнаар мэдэдэг байһан дээрэһээ залуу совет республикын али бүхы һайн һайхан юумэнүүдые үүсхэн эхилдэг һэн. Ямаршье юумэ хэхэдээ, Ленин большевик ёһоной тон ехэ оролдолго гаргадаг, илалтадаа этигэн найдадаг, ажал хэрэгые бодото дээрэнь бэелүүлдэг байһан юм. Хүнгэн һэбхи зан гаргаха, хооһон найдуулга хэхэ ябадалда Ленин тон дурагүй байгаа. Тэрэнэй эршэтэ бүхы ажал ябуулгань, саг үргэлжэ үүсхэл гаргадаг бүхы оролдолгонь гансал зорилгодо: ажалшанда, ажалша хүндэ алба хэхэ ябадалда зорюулагдадаг һэн. Хүнүүдтэ коммунис ёһоор, дуратайгаар хандаха гээшэ Ленинэй, ленинизмын гол шэнжэнь болоно.

Агууехэ ажал ябуулагшад тухай хэлэхэдээ, тэдэнэй ажабайдалай ниитын хүдэлмэри хэдэг талань түрүүшын ээлжээндэ абаһаар гараадхина. Бидэнэр революционер-Ленин тухай, эрдэмтэ-Ленин тухай, политик-Ленин тухай хэлэнэбди. Зүгөөр Ленин хадаа имагтал агууехэ революционер, оюун бодолшо байгаагүй, тэрээнһээ гадна, Ленин болбол Маяковскиин хэлэһэнэй ёһоор, «эгээл ёһотой гэгшын һайн хүн байгаа».

Үнэн сэхэ, һайн һайхан сэдьхэлгэй, сагаан һанаатай, хүхюун сэнгэлиг байха мэтын — хүнүүдэй эдэ бүхы эрхим һайн эдэ шэнжэ шанарынь Ленинда бии байһан юм. Ленин хадаа хүнүүдтэ үнэхөөрөө дуратай байһан, тиимэһээ хүнүүдэй байдалые доройтуулан муудуулагша бүхы юумэнүүдтэ үнэн сэдьхэлһээ зэбүүрхэдэг байһан юм. Ленин болбол дайсадта, урбагшадта эсэргүүсэн, хайра гамгүйгөөр тэмсэдэг байбашье, үһөө хяһаа, хэрзэгы дошхон зан гаргаха ябадалда тон дурагүй байгаа. Ленин эрид сэхэ зантай байбашье, тэсэшэгүй шэрүүн зан гаргаха мэтын ябадал тэрэнэй зүгһөө үзэгдэдэггүй һэн. Зохёон байгуулха ажалтай хүнэй зайлашагүй шухала шэнжэ шанарынь — юумэ тон ехээр

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Һү гүрэндэ худалдалгаар хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1963 оной апрелиин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Управленинүүд, аймагууд	Бүхыдөө тушаагдаһаниинь
Улаан-Үдын	54
Мухар-Шэбэрэй	53
Зэдын	49
Яруунын аймаг	49
Баргажанай	48
Хориин	48
Баунтын аймаг	46
Түнхэнэй	45
Кабанскын	43
Хяагтын	43
Республикын туршалгын станци	63

* * *

Байгша оной түрүүшын хахадта республикамнай 380 мянган центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэй. Үнгэрһэн гурба һара 20 хоногой болзор дотор хамта 185 мянга гаран центнерынь тушаагдаа. Илангаяа Улаан-Үдын болон Мухар-Шэбэрэй управленинүүдэй олонхи колхоз, совхозууд ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхэжэ, һү ехээр һаажа байдаг. Мүнөө эдэ управленинүүд мүрысоонэй түрүү зэргэдэ ябана.

Тинхэдэ республикын туршалгын станцинхид бүришье ехэ амжалта туйланхай. Үнгэрһэн үе соо эндэхид хахад жэлэйнгээ түсэбые 63 процент дүүргээ гэхэ гү, али хамта 8400 центнерэй орондо 5261 центнер һү гүрэндэ тушаагаа.

Түрүү ажахынууд һү һаалияа яажа дээшэлүүлнэб гэбэл: ажал хүдэлмэри дээрэнь түрүү онол арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Үбэлжэлгын үедэ һаалиин үнеэдтэ бүдүүн тэжээл һайнаар буйлуулагдажа, шэмэтэй болгогдожо эдюулэгдэнэ бшуу. Мүнөө жэлдэ хаа хаанагүй искусственна аргаар һүн бэлдэгдэжэ, тугалнуудта уулгагдадаг болобо ха юм. Гадна, һаалишадайшье оролдосо үүсхэл энээндэнь байлсана.

Тингэбэшье, Кабанскын, Хяагтын, Түнхэнэй управленинүүд мүрысөөндэ гээгдэжэ ябана. Бүри үнгэрһэн намар кабанскынхид үбэлэй сагта һү ехээр һааха гэһэн үүсхэл гаргажа, республикынгаа бүхы һаалишадта хандаһан аад, үгэдөө хүрэжэ шадаагүй.

Хахад жэлэй дүүрэтэр хоёр һара үлэхэ болохонь. Энэ үедэ колхоз, совхозууд бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн, ажалаа бүтээсэтэйгээр ябуулхын, хахад жэлэйнгээ түсэбые заабол дүүргэхын хойноһоо оролдохо зэргэтэй.

ЛЕНИНИЗМ ЗАМЫЕМНАЙ ГЭРЭЛТҮҮЛЭН ЗААНА

В. И. ЛЕНИНЭЙ түрэһөөр 94 жэлэй ойдо зорюулжа Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ю. В. АНДРОПОВОЙ элидхэлэй түгэсхэл

мэдэхэ, өөртөө шүүмжэлхы ёһоор хандаха ябадал—Ленинине ахир түлюур хооһон суртал номнохо ябадалтай, бэеэ һайрхаха, дээгүүр һанаагай байха ябадалай эбсэшэгүй дайсаниинь болгоһон юм. «Үнэн сэхэ зүйлдэл адли юрын заншалтай хүн» гэжэ Ленинине Горький тоолодог байгаа. Горький иигэжэ хэлээ һэн: «Ажабайдалда Ленинэй эли бодо дуратай байһаниинь, ажабайдалай али бүхы муу муухай зүйлнүүдтэ тэрэнэй тон дурагүй байһаниинь намайе зоригжуулагша һэн, али бүхы ажал хүдэлмэреэ хэхэдээ залуугай оншотойгоор тэрэнэй хэжэ байхыень урмашан харагша һэм».

Ленинэй нүхэдынгшье баһал тиигэжэ һанадаг һэн. Мүн саашанхи үеын хүнүүдэйшье зүрхэ сэдьхэлдэ Ленин иимэ һайн һайхан шанартайгаар һанагдадаг.

Ленин социализмые юрэнхы хооһон үзэл суртал, юрэнхы хооһон үгэнүүд гэжэ тоолодоггүй, «бүхы ажалшадай байдалые эгээн һайн болгохо, тэдэндэ хэрэгтэй бүхы юумэ бии болгохо» гэһэн зорилгые Ленин социализмын уг зорилго гэжэ тоолодог һэн. (Зохёолнуудайнь том 27, нюур 375).

Ниитын ехэ хүгжэлтэтэй үйлэдбэри, зохёон байгуулха ажал, бодото эрхэ сүлөө, демократи, олон талын хүгжэлтэтэй соёл культура, нүхэдэй, аха дүүгэй ёһоор хүнүүдэй хоорондо тогтоогдохо харилсаан—эгээл эдэниие эрхим дээдэ, эсэсэй һайхан уг зорилгомнай гэжэ, коммунис общество байгуулха уг зорилгомнай гэжэ хүдэлмэришэн ангиин тоолодог һэн. Эгээл энэ һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлые Маркс, Энгельсын удаа Ленин баримталан харуулаа һэн.

Социализмын һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлые хазагайруулха гэдэг али бүхы һэдэлгэнүүдэй урдаһаа Ленин эрид шангаар эсэргүүсэн тэмсэдэг байгаа. Тиимэ һэдэлгэнүүд баруунайшье, зүүнэйшье оппортунистнуудай зүгһөө гаргагдадаг бэлэй. Хэтэрхы зүүнэй талын этэгээдүүдтэй, троцкистнуудтай эбсэшэгүй шангаар Ленин тэмсэдэг һэн. Юундэб гэхэдэ, троцкистнууд жэжэ буржуазин үзэл гаргажа, хүсэрхэлгые дэндүү ехээр сэгнэдэг, революциин зохёон байгуулха зорилгонуудые тоодоггүй, арад зоной ажана һайн байдалтай, эрхэ сүлөөтэй байха ябадалые буруушаадаг, тиигэжэ ажалшадай эрмэлзэл тэмсэгшэ али бүхы шухала зүйлнүүдые буруушаадаг байгаа.

Манай парти Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, социализм байгуулгын бодото зорилгонуудые шиидхэлгэдэ өөрынгөө ажал ябуулгые элсүүлээ. Энээнэйл ашаар совет арад бүхэдэлхэйн түүхэтэ удха шанартай амжалтануудые түйлаа. Хэдэ хэдэн шухала зүйлнүүдэй талаар Сталин болбол социализмын һайн һайхан зорилгонууд тухай Ленинэй һургаалһаа хадууриһан байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Сталин олониитэ зоной бодото эрилтэнүүдтэ дурагүйгөөр хандаха зуураа, шэнэ общество тогтоохо арга метод тухай буруу, бодото дээрээ бюрократ хойрог үзэл олохон ушарта баримталдаг байгаа. Сталинай нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлдэг байһан жэжэ буржуазна үзэл бодол, ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгэ хадаа социализм тухай Ленинэй үзэл сурталые хазагайруулдаг һэн.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ удха шанарынь гэхэдэ, энэ съезд партиин болон гүрэнэй байдалай ленинскэ ёһо гуримые һэргээхэһээ гадна, социализм, коммунизм тухай Ленинэй үзэл бодолые, Ленинэй хүсэл эрмэлзэлые бүри мүһэн һэргээһэн байна. Манай бүхы партиин нэгэн һаналтайгаар буруушаажа, бута сохиһон антипартийна бүлэгтэ эсэргүүсэн тэмсэжэ, XX съездын хараа шугамые аршалан хамгаалха зуураа, КПСС өөрынгөө шэнэ Программа зохёогоо. Энэ Программань бүхы юумые хүнэй аша туһада, хүнэй һайн һайхан һуухын тулада хэхэ гэһэн гол ёһые бүри мүһэн үндэһэлэн баримтална. Экономическа байгуулалта, экономическа политика хадаа коммунизмын түлөө тэмсэлэй шиидхэхы эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ Ленин һургадаг байгаа. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулга эгээн ехэ удха шанартай гэһэн КПСС-эй программын эрилтэнь Ленинэй энэ һургаалые бодото дээрэнь бэелүүлнэ. Ленинэй энэ захяа заабарие манай партиин, совет арадай бодото бүхы ажал ябуулгань бүри мүһэн энэ үндэһэ болгоно. Һүүлшын арбан жэл соо нэгэ хүн дээрэ абаад харахада, промышленна продукци бүтээн гаргалга Советскэ Союзда 128 процентээр ехэ болоо, Харин Холбоото Штадуудта оройдоол 15 процентээр дээшэлээ. Бидэ энэ амжалтаараа омогорхонобди.

«Совет засаг дээрэ бүхы ороноо электрификацилгые нэмэбэл, коммунизм болоно» гэһэн Ленинэй гайхамшагта үгэнүүд һайса мэдээжэ. Владимир Ильичэй эдэ үгэнүүдые хэлэхэ үедэнь, Росси электроэнерги абалгаар тэлхэй дээрэ 18-дугаар һуури эзэлжэ байгаа. Мүнөө манай орон хоёрдохи һууриде гараад хурдан түргэнөөр урагшаа дабшажа ябана. Гансал 1963 оной туршада бидэ 10 гаран миллион киловатт хүсэтэй шэнэ шэнэ электростанцинуудые ашаглалгада оруулаа, ГОЭЛРО-гой түсэбүүдые 7 дахин шахуу дүүргэһэн байнабди.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной апрелиин 24.

Зүгөөр ажабайдал гээшэ урагшаал ябадаг ха юм даа. Научно-техническэ тон ехэ хубисхалай боложо байгаа мүнөөнэй үедэ техническэ дэбжэлтын шэнэ шэнэ шэглэлнүүд түрүүшын ээлжээндэ табигдана. Мүнөөнэй эрхэ байдалда үйлэдбэреэ бүхы талаарнь химеэр хангаха гээшэ ажахымнай тон ехээр хүгжэхэ эгээн зүб арга зам болоно гэжэ партимнай тоолоно. Нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум дээрэ тон үндэһэ баримтатайгаар иигэжэ мэдүүлээ: «Хэрбээ Владимир Ильич Ленин амиды байгаа һаа, мүнөө иимэшүүгээр хэлэхэ һэн ха: бүхы ороноо электричествээр хангалга дээрэ, арадайнгаа ажахые химеэр хангалга дээрэ Совет засагые нэмэбэл, коммунизм болоно».

Арад зоной ажана байдал һайжаруулха тухай Ленин шэнги анхарал оролдолго гаргаха зуураа, партимнай хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхарал табина. Һүүлэй 10 жэл соо колхозууд болон совхозуудай үйлэдбэри урагшаа пилээд ехээр дабшаа. Гэхэтэй хамта, зарим асуудалнууд үшөөл шиидхэгдээгүй байһаар. Партимнай, арад зомнай энээниие мэдэжэ байна. КПСС-эй ЦК газар тарялангые, мал ажалые бүри һайнаар эрхилхэ, материальна талаар урмашуулгын гол ёһые сэхэ шууд бэелүүлэн хэрэглэхэ, хүдөө ажахыгаа улам һайнаар хүтэлбэрилхэ ябадалда зорюулагдаһан хэдэ хэдэн тодорхой хэмжээнүүдые пленумүүд дээрээ хараалан зохёогоо. Тиин мүнөө наука, техникын тон шэнэ түйлалтануудай үндэһөөр хүдөө ажахынгаа үйлэдбэриие ашаг ехэтэй болгохо, газар тарялангай, мал ажалай хүдэлмэриие оньһото машинануудай ашаар эрхилхэ гэһэн угаа шухала зорилго партимнай табинхай. Эдэ бүгэдэнь хүдөө ажахын үйлэдбэриие богони болзорто улам дээшэлүүлхэ арга олгохо байна.

Манай зуун жэл хадаа космическа зуун жэл гэжэ ёһоороол нэрлэгдэнэ. Наука, техникын эгээн шэнэ энэ һалбарида совет хүнүүд лэ түрүүшээр эхи табяа гэжэ бидэ омогорхохо ёһоороо омогорхонобди. Социалис индустриин, наука, техникын, социалис соёл культурын али бүхы амжалтануудые совет космонавтикын түйлалтанууд эли тодоор гэршэлэн харуулна. Газар дээрэ бата тулгатай байһан дээрэһээ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй, түрүү эрдэм наукын һалбараи бадархын тула социализмын тон һайн эрхэ байдал бии болгодог дээрэһээ совет хүнүүд түрүүлэн космосто хүрэжэ шадаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, Совет засагай бүри түрүүшын жэлнүүдтэ В. И. Ленин ажал хүдэлмэриие, мүн ударидалга хүтэлбэрилгые научна ёһоор эмхидхэхэ асуудал шухалашалан табиһан байна. Харин нягта тоо бүридхэлгэ, хиналта шухала хэрэгтэй, хүтэлбэрилгын ажалые нягта һайнаар эмхидхэхэ, тэрэнэй үрэ дүнгүүдые һайнаар шалгажа байха шухала гэжэ Владимир Ильич эсэшэ сусашагүйгөөр баримталан хэлэгшэ һэн. Ажахыгаа эрхилэлгын, үйлэдбэреэ хүтэлбэрилгын эгээн зохид һайн арга боломжонуудые Владимир Ильич хододоо бэдэрэн олодог байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти арадайнгаа ажахые хүтэлбэрилхэ ябадалые эрид шууд хубилгаа. Арадай ажахын соведүүдые байгуулһан, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэрилгые шэнэдхэһэн, түсэблэлгын гуримые үндэһөөрнь хубилгаһан ябадал үйлэдбэрине бодото научна ёһоор, бүри һайнаар хүтэлбэрилгын нягта холбоотой шухала шатанууд болоно.

Социализм амжалтатайгаар байгуулха тон шухала эрхэ нүхэсэл гэхэдэ, социалис демократизмые үргэноор, бүхы талаһаань дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэриие болон бүхы общественые хүтэлбэрилгэдэ олон түмэн зониие хабаадуулха, эдэ зоной зохёон байгуулха үүсхэлые хүгжөөхэ, демократи бэелүүлхэ гээшэ социализмын шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь байхаһаа гадна, бүришье ехэ удха шанартай юм гэжэ Ленин һургадаг һэн. Иимэ уг зорилгогүй һаа, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй, шэнэ общественын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын аргагүй юм.

Пролетариадай диктатурын гүрэниие бүгэдэ арадай гүрэн болголго, хүдэлмэришэн ангиин партиие бүхы арадай парти болголго хадаа социалис демократиин хүгжэлһэнэй эли тодо гэршэ мүн. Энээнэй үндэһөөр ниитын хүтэлбэрилгын, ниитын хиналтын, ниитын эдэбхи үүсхэлэй тон олон янзын формонууд бии болоод, улам олоширжо байна. Эдэ бүгэдын бодото ашые тоо баримтануудаар харуулхын аргагүйшье һаа, эгээл энэ хадаа коммунизм тээшэ совет общественын хурдан түргэнөөр дабшадаг хүсэн түгэлдэр арга мүн гэжэ сэхэ хэлэхэдэ болоно.

Манай орон зогсолтогүй бата хүсэтэйгөөр урагшаа түргэн дабшаха зуураа, агуу Ленинэй захяа заабаринуудые найдамтайгаар бэелүүлнэ. Хайшааншье харахада — хаа хаанагүй эсэшэ сусашагүй эршэтэ ажал хүдэлмэри, зохёохы үүсхэл оролдолго гаргагдана, хаа хаанагүй шэнэ байдал бии боложо, тэрээнтэй хамта шэнэ хүн, коммунизмын хүн бии боложо саг үргэлжэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Урагшаа дабшаһан дабшалтыемнай ажалша бүхы хүн түрэлтэн баяр баясхалантайгаар угтана, тэрэ дабшалтыемнай өөһэдынгөө хэрэг гэжэ ажалшад тоолоно. Манай түйлаһан амжалтанууд тон эли тодо юм. Тэдэниие манай дайсадшье арсажа шадахагүй байна. Дайсад болбол социализмтай мүрысөө хэхэдээ, капиталис оронуудай булигдажа байхадань һанаагаа зобоно, өөһэдтэмнай ехэ аюултай байна гэжэ дайсад тоолоно.

Һаяхан США-гай Колумбын университедэй бүлэг шалгагшад СССР США хоёрой хоорондо болодог экономическа мүрысөөнэй саашанхи дүнгүүдые шэнжэлхэдээ, экономическа дэбжэлтынгээ темпын талаар США гээгдэжэ ябана гээд һанаагаа зобонгёор бэшээ һэн. Тэдэ эрдэмтэд иигэжэ хэлэнэ: «Новгородой демократическа гуримһаа эшэ үндэһэтэй ородой хуушан уг заншалые бидэнэр дамжан абахадаашье болохо байнабди. Худалдаа наймаанай энэ гайхамшагта городой аюулда оромсоорнь, городой нэгэ хүн томо хонхо сохижо дуугаргадаг байгаа... Тиихэдэнь городой бүхы зон талмай дээрэ сугларжа, юу хэхэеэ шиидхэдэг бэлэй. Мүнөө манай хонхо аюулай ерэһые һэргылэн баһал дуугаржа байна». Хэрэг ушар иигэжэл хубилшоо ха юм, нүхэдүүд! Социализмын хүсэ шадалай улам бүри урган бэхижэжэ байхада империалистнууд хонхонуудаа шахардуугаар дуугаргаха баатай болонхой. Бидэнэй хүгжэхэдэ империалистнууд айна. Тиимэ дээрэһээ бидэ зүб замаар ябанабди гэжэ эндэһээ харагдана.

Нүхэдүүд! Ганса орон дотор бэшэ, харин дэлхэйн социализмын системэ бологшо хэдэ хэдэн бүхэли оронууд дотор ленинизмын үзэл сурталай бэелүүлэгдэжэ байһан сагһаань хойно хорёод шахуу жэл үнгэрбэ. Нэгэ ороной хэмжээнһээ социализмын гаража, Европо, Азиин үргэн ехэ дайдада дэлгэрһэн, бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хахадта диализмын бии болоһон баримта хадаа марксизм-ленинизмын тон ехээр илаһые гэршэлнэ. Мүнөө Советскэ Союзһаа гадна, мүн эгээн ондо ондоо оронуудта социализм байгуулгын олон тоото маяг хэлбэринүүд, арга методүүд социалис ёһоор шэнэдхэн хубилалтын дүй дүршэлые булта гэршэлэн харуулна.

Ленин болбол ёһотой интернационалист байһан туладаа, бусад арадуудай социализмда орохо замынь манайхиһаа хүнгэн байһай гэжэ ехэтэ хүсэдэг һэн. Ородой пролетариадай хохидол гээгдэлынь, мүн империализмын гэнжые эгээн түрүүшээр таһа сохихо зуураа, ородой пролетариадай дабаха баатай болоһон бэрхэшээлнүүдынь шэнэ байдал зохёожо эхилхэ бусад арадуудай арга замые хүнгэдхэжэ үгэхэ юм гээд Ленин этигэдэг һэн.

Энэ талаараа Польшын коммунисттай хөөрэлдэһэн тухайгаа Ленинэй хэлэһэниинь һонирхолтой юм. Польшын революционернүүд совет ороной дүй дүршэлые творческо ёһоор хэрэглэхэ байна гэжэ Польшын коммунист хэлэһэн байгаа. «Таанар ондоогоор хэхэ байхат» гэжэ Польшын коммунистнуудай нэгэ эрхим нүхэртэ хэлэһэмни тэрэ иигэжэ харюусаа һэн: «Үгы даа, бидэ таанарайл хэһэн юумые хэхэбди, зүгөөр таанарһаа бүри үлүү һайнаар хэхэбди». Тиигэжэ хэлэхэдэнь минии оройдоо арсаха аргамни байгаагүй һэн. Манайхиһаа бүри һайнаар совет засаг байгуулха гэһэн даруухан хүсэлөө бэелүүлхэ арга тэдэндэ олгохо хэрэгтэй»,—гэжэ Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнуудайнь том 29, нюур 154).

Социализм анха түрүүлэн байгуулха туйлаа бэлэн бэшэ бэрхэшээлые совет хүнүүд бэе дээрэ даажа гараһан, дэлхэйдэ түрүүшын социалис общество байгуулһан юм. Тиин бидэнэй дүй дүршэлые хараадаа абажа, бусад оронуудай арадуудай пилээд бага бэрхэшээлтэйгээр шэнэ общество байгуулха зорилгонуудаа шиидхэхэдэнь, бидэнэй гараһан замые пилээд хүнгэнөөр гаталхадань совет хүнүүд Ленин шэнгеэр үнэн зүрхэнһөө баясана. Социализмын түлөө тэмсэлэй уласхоорондын дүй дүршэлдэ аха дүү оронуудай арадуудай оруулдаг гайхамшаг хубитые совет коммунистнууд үндэрөөр сэгнэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы арадуудтай хани барисаа тогтоохо политикые, социализмын замда ороһон арадуудай аха дүүгэй холбоо барисаанай политикые сэхэ шууд бэелүүлнэ.

Сэбэр һайн бэлэн газар дээрэ бэшэ, харин хэдэн зуун жэл соо феодализмын ба капитализмын ээрхэхэ үедөө муухай болгоһон, бузараа һан газар дээрэ социализмын байгуулагдадаг ябадалай орёо бэрхэтэй байһые марксистнууд-ленинецүүд хэзээдэшье нюудаггүй юм. Манай багшанар бодото байдалые хэтэрхы гоёор харуулха гэжэ оролдодоггүй һэн. «Социальна революци хэһэн дээрэһээл пролетариат арюун нангин болошохо бэшэ, алдуу эндүүһээ, дутагдалнуудые гаргаха ябадалһаа бэеэ далдалжархиха бэшэ юм» гэжэ Ленин бэшэһэн байдаг. (Зохёолнуудайнь том 22, нюур 337). Социалис революцинуудта хабаадагша жэжэ буржуази болбол «өөһэдынгөө үзэл бодолые, өөһэдынгөө хархис сэдьхэл һаналые, өөһэдынгөө муу талануудые, алдуу эндүүнүүдые хүдэлөөндэ заатагүй оруулалсаха байна», энэнь социалис арадуудай нэгэдэлдэ илангаа аюултай байна гэжэ Ленин тоолодог һэн. Социализм хадаа «жэжэ буржуазна хорото үлэгдэлнүүдһээ гэб гэнтэ «сэбэрлэгдэшэхэ» бэшэ юм» гэжэ Ленин сэхилдэлэн хэлэдэг һэн. (Зохёолнуудайнь том 22, нюур 340—341).

Дэлхэйн социалис оронуудай хүгжэлтэнь үнэхөөрөөшье мэдээжэ зэргын бэрхэшээлнүүдтэ ороно гэжэ ажабайдал дээрэһээ харагдана. Тэдэ бэрхэшээлнүүдынь капитализмһаа уг залгамжалан үлэһэн хуушанай ёһо заншалые, хуушанай һанал бодолые дабалгатай холбоотой юм. Тэрэшэлэн социализмын замда ороһон хэдэ хэдэн оронуудай экономическа гээгдэлтэй холбоотой орёо бэрхэ зорилгонуудые шиидхэхэ ушар гарана. Теэд эдэ бүгэдэнь урган хүгжэлгэтэй холбоотой бэрхэшээлнүүд хаям. Тус бэрхэшээлнүүдые социализмын оронууд хамтынгаа хүсөөр амжалтатайгаар дабажа шадаха байна.

Һүүлэй үедэ дэлхэйн социализмын системын өөрынгөө жама ёһоор хүгжэхэ ябадалые КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй националис ёһоной һүйдхэлтэ ябуулгануудынь бэрхэшээлдэ эрүүлнэ. КПК-гай хүтэлбэрилэгшэд социализмын оронуудай хоорондохи аха дүү ёһоной холбоо барисаае һуларуулха гэжэ, тэдэ оронуудай зохид һайнаар харилсан ажаллаха ябадалые муудуулха гэжэ һэдэнэ. Үндэһэ яһанай эрхын, үндэһэ яһанай омогорхолой мэдэрэлые, бүрин эрхэтэй байхын түлөө арадуудай хүсэдэг үнэн зүб эрмэлзэлые өөһэдынгөө туһада ашаглан, Хитадай хүтэлбэрилэгшэд социалис оронуудай нэгэдэлэй үндэһэ һуурие һуларуулха гэжэ, Советскэ Союзай социалис оронуудтай тогтооһон холбоо барисаае, мүн эдэ оронуудай өөһэдынь дундахи барисаае һуларуулха гэжэ оролдоно. Зүгөөр социалис оронуудай хоорондохи харилсаануудта ямаршье бэрхэшээл-

нүүдэй гараа һаань, эдэ
даа саг зуурын үзэгдэл
бидэнэр батаар найданабди.
Социализмын замда ор
дуудай бүхы талаараа ха
саатай байха, эмхидэлтэй
дүү ёһоной холбоо барисаа
жүүлхэ эрилтэ табидаг
ма ёһые усадхахын арга
циализм тээшэ хүн түрэл
риһон дабшалтань хүсэ
урасхал мэтэ юм. Тэрэнэй
мынь имагтал аха дүү на
эбдэршэгүй бата холбоо
мүн.

III. Нягта жагсаалай түлөө ленинскээр тэмсэхэ

Нүхэдүүд!

Ленин хадаа пролетариадай революционно зэргэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалтай байхын түлөө эгээл үнэн шударгы, сэхэ шууд, зориг түгэлдэр тэмсэлшэ байһанаараа коммунизмын түүхэдэ оронхой. Нягта жагсаал өөрөө бии болодоггүй юм, элдэб янзын оппортунистнуудта эсэргүү, баруунай болон зүүнэй жэжэ буржуазна үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү эрид шанга тэмсэл соо тэрэниие дайшалан байгуулха, хамгаалха хэрэгтэй гэжэ Ленин нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэдэг байгаа.

«Түүхын өөрэ янзын эрьелтэ бүхэн хадаа,—гэжэ Ленин бэшээ һэн,—хэзээ бүхэндэ пролетариадтай зэргэ оршон байдаг, тиигээд хэзээ бүхэндэ ямар нэгэн зэргээрээ пролетариадай дунда шурган ородог жэжэ буржуазна тогтууригүй этэгээдүүдэй дунда зарим хубилалта бии болгодог.

Жэжэ буржуазна реформизм, тайлбарилан хэлэхэдэ, демократическа болон «социал»—демократическа энэрхы үгэ хүүрнүүдээр, мүн хубхай хооһон хүсэлэнгүүдээр далдалагдаһан, буржуазиин урда һүгэдэлгэ, үгэ хүүрнүүдээрээ аймшагтай, ууртай, дээрэлхүү жэжэ буржуазна революционно ааша, хэрэг дээрээ таһаранхай, һандаранхай, бодолгүй хооһон юумэн—«эдэ тогтууригүй хэлбэрилэй» хоёр «цэглэл» иимэл даа (Зохёолнууд, том 33, хуудаһан 1).

Нягта жагсаалай түлөө тэмсэлэй арга методүүд хадаа бодото эрхэ байдалаар тодорхойлогдодог гэжэ Ленин һургаһан юм. Дэлхэйн коммунизмын нягта жагсаалтай байхын тулада ямар нэгэн үедэ ямар хүсэнүүд гол ехэ аюул тохёолдуулхаар байнаб, тэдэнэй ябуулгануудһаа шалтагаалжа ямар оршон байдал тохёолдооб, хамаг бүхы юумэн энээнһээл дулдыдадаг байна.

Һүүлэй арбан жэл соо өөрэ янзын энэ хубилалта түүхэдэ болоо, энэ хубилалтын үедэ марксистско-ленинскэ партинуудай хараа шугамые шүүмжэлдэг, доботолдог хүсэнүүд пролетариадай хүдэлөөндэ дахин эдэбхитэй болоо.

Хэдэн жэлэй урда тээ марксистско-ленинскэ партинууд хадаа үзэл сурталай болон политическэ талаар ревизионизмые бута сохиһон байна. Мүнөө зүүнэй оппортунизм болон хитад хүтэлбэрилэгшэдэй национализм хадаа дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ ехэ аюултай байһанаараа бүри элитэ боложо байна. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ, мүн социалис хани харилсаанда һандаралгын тэмсэл үүдхээд, КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй һандаралгын бодото ямар ехэ аюул тохёолдуулһыень КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй мэнэ һая хэблэгдэһэн материалнууд харуулна. Стратеги болон тактикын үндэһэн шухала бүхы асуудалнуудаар дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй ленинскэ хараа шугамһаа хадууриһан бэеэрээ, хитад хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө хараа шэглэл тунхаглаа, тэрээн соонь жэжэ буржуазна авантюризм болон ехэ үндэһэтэнэй дээрэлхүү үзэл холисолдонхой. Үнэн дээрээ тэдэнэр хэдэ хэдэн асуудалнууд тушаа троцкистска хараа бодолдо оронхой.

Хитад хүтэлбэрилэгшэд ударидахы, үүргын түлөө тэмсэхэдээ ленинизмые улам бүри элитээр маоцзэдунизмаар һэлгэнэ, тиихэдээ маоцзэдунизм хадаа гол һургаал гээшэ, харин ленинизм—гол һургаал бэшэ гээшэ гэжэ ойлгохоор аашалалдана. Хитад хүтэлбэрилэгшэдэй хараа шугамда «шүтэн» дагагшадта бултандань ямаршьеб даа нэгэ шэнэ Мекки шэнгеэр Пекин зураглагдана. Мао Цзэ-дунай үзэл суртал хадаа «марксизм-ленинизмын дээдэ зэргын бээлэл гээшэ», тиихэдэ манай үе саг хадаа «Мао Цзэ-дунай үе саг гээшэ, тэрэнэй һургаал хадаа мүнөө үеын эгээл зүб, эгээл түгэлдэр марксизм-ленинизм гээшэ» гэжэ хитадай номнол сэхэ тэмдэглэнэ.

Мао Цзэ-дунай зохёолнууд дотор «диалектическэ болон историческа материализм хадаа ойлгогдосогүй мунхаг философско зүйлһөө сүлөөлэгдэнхэй» гэжэ хэтэрхэйдэ мэнэ һая «Жэньминь жибао» газетэ шашажархиба. Тэрэнэй һанамжаар, урдань манай һургаал тиимэ муу байдалда байһан байба ха. «Алдуу огто хэдэггүй» гэжэ бээ бүри мүнөө алдаршуулхаяа һанахадаа, Маркс, Энгельс, Ленин гурбанай хоорондуур хаагуурньеб һуури эзэлхээ хүсэхэдөө хүнүүд иигэжэ хэтэрнэ бшуу.

Коммунис хүдэлөөнэй һандаралтые болюулха гансахан арга боломжо юуб гэхэдэ, марксизм-ленинизмын хараа бодол баримталдаг аха дүү партинууд хадаа «үгэ хүүргүйгөөр алдуугаа бүрин мэдэрхэ», КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй хараа шугамые баримталха зэргэтэй гэжэ һүүлэй үедэ хитад хүтэлбэрилэгшэд сэхэ мэдүүлнэ. Зүгөөр энэ хараа шугамые баримталха гээшэ ямар удхатайб?

Энэ хадаа үнэн дээрээ эб найрамдалай түлөө тэмсэлһээ арсаха, дэлхэйн термоядерна байлдаанай аюулые һүжэрөөхөөр гадаадын политика ябуулха гэһэн удхатай.

Энэ хадаа революциие «түргэдхэлгын» замда, авантюризм болон бүһалгаата үзэл баримталгын замда орохо гэһэн удхатай, энэнь революционно хүдэлөөе заатагүй мухардуулха, коммунис партинуудые хүдэлмэришэн ангиһаа, бүхы ажалшадһаа амяарлуулха байгаа бшуу.

КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй хараа шугамые баримталха гээшэ «ехэ дэбжэлтэ» болон арадай коммунануудай политикые зүбтэйдэ мэдэрхэ гэһэн удхатай. Хитадай дүй дүршэлэй харуулһанай ёһоор, энэ политика социалис экономикые буруу замда оруулна. КПК-гай ударидагшадай хараа шугамые баримталха гээшэ ажалшадай энхэ тэниглэн байдалые һайжаруулха, демократи хүгжөөхэ ябадалһаа арсаха, ганса нэгэн хүндэ шүтэлгын эгээл муу ёһо гуримуудые һэргээхэ гэһэн удхатай.

Социализм байгуулгын бэрхэшээлнүүдэй урда, дэлхэйн хархис хүсэнүүдэй урда аргаа барагдаад бэеэ тушааха гэһэншүү, энэ Лениндэ харша хараа бодолые ямаршье эрхэ байдалда дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй баримталхагүй байһан тухайнь хэлэһэнэйшье хэрэггүй. Үзэл сурталай, политическэ талаар хитад хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодолые марксистнууд-ленинецүүд хэзээдэшье дэмжэхэгүй. Зүгөөр дэмжэхэ гэжэ пекинэйхидшье һананагүй.

Ёһо гуримгүй үндэһэ һуури дээрэ КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй байгуулхые һэдэдэг нэгэдэл тушаа хэлэхэ болоо һаа, тэрэ нэгэдэл огто бүтэхэгүй, яахадааб гэхэдэ, революционно болон сүлөөлэлгын хүдэлөөндэ үндэһэгүй байна.

Политическэ элдэб бүлэглэлнүүдые сэгнэхэдээ, энэ хадаа хэндэ ашатуһатайб гэһэн тодо һонор, юрын асуудал табихыень Ленин коммунистнуудые һургаһан байна. Тиигэбэл «зүүнэй» ямаршье үгэ хүүрнүүдээр бэеэ далдалжа шадагдахагүй. Хитад хүтэлбэрилэгшэдэй политическэ ябуулгануудай бодото удхань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа социализм болон революциин дайсадта ашатай туһатай, империализмда ашатай туһатай байна. Эрид хурса үнэн ушар иимэл даа, энээниие хуурмаг ямаршье аяг аашануудаар далдалжа болохогүй.

Нүхэр Н. С. Хрущевой дала наһа гүйсэһэнэйнь ойтой дашарамдуулан хитад хүтэлбэрилэгшэдэй эльгээһэн телеграмма һаяхан хэблэгдэһэн байна. Тэрэниие уншаһан хүн бүхэн тэрэ документын үнэн сэхэ удхатай бэшэ байһыень обёороогүй байгаагүй бшуу. Иимэ асуудал гарана: амаршалга эльгээжэрхёод, харин нэгэн доро Соведтэ харша материалнуудые хитад хэблэлдэ толилһон хитад хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулые ямараар ойлголтойб? Хитадай хэблэлдэ бэшэгдэдэг юумэнүүдэй түлөө уласхоорондын организацинуудта тэдэнэй түлөөлэгшэдэй Советскэ Союзда харша аяг аашануудые гаргадагайнь түлөө, Советскэ Союзтай, аха дүү бусад оронуудтай харилсаагаа Пекинэй муудхаһанай түлөө харюусахагүй шэнгеэр бэеэ харуулхые хитад хүтэлбэрилэгшэд хүсэнэ гээшэ ха. Теэд эдэ бүгэдэ хадаа КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй зүбшөөлгүйгөөр хэгдэнэ гэжэ хэн этигэхэ юм?

Хитадай ёһо гуримуудые хүнүүд булта һайн мэдэнэ. «Жэньминь жибао» газетын харата муухай статьянууд хадаа КПК-гай ЦК-гай түсэлтэ хараа бодолые тодорхойлно, харин үсөөн бэшэ ушарта хитад ударидагшадай өөһэдынь зохёолнууд байна гэжэ хүнүүд мэдэнэ. Телеграмма хадаа совет болон дэлхэйн олониитые төөрюулхэ, совет-хитад хани барисаае бүхэжүүлхэ гэжэ КПК-гай ударидагшадай үнэхөөрөө оролдожо байһан шэнгеэр хитад арадта харуулха гэһэн удхатай гээшэ гү даа гэжэ яашагүй бодомоор болоно. Харин дэлхэй дээрэ бэрхэтэй ехэ ехэ үйлэ хэрэгүүдэй тохёолдоо һаань, КНК КПСС хоёр, КНР СССР хоёр ниитэ дайсанда эсэргүүсэн хамтадаа тэмсэхэ байханиинь лабтай гээд телеграмма соо хэлэгдэнэ. Теэд империалистнуудтай манай ороной үгэсэһэн шэнги, тэдэнтэй хэлсээ баталһан шэнги Хитадай пропагандын хэлэдэг харата муухай үгэнүүдтэйнь энэнь хайшан гээд зохилдоно гээшэб? Нэгэ ушарта хитад ударидагшад Советскэ Союз тухай харата муухай хуурмаг зүйлнүүдые хэблэнэ, тиигээд ондоо ушарта хитад болон манай ороной нэгэдэн жагсаха шухала тухай хэлэхэ баатай болоно, тиимэ болохолоороо, эдэ хуурмаг зүйлнүүдээ ойлгомторгүй буруушаана бшуу.

КПСС-тэй, совет арадтай хани барисаатай байхын түлөө оролдонобди зүгөөр имагтал КПСС-эй ударидагшадта эсэргүүсэн тэмсэнэбди гэһэн хэбэртэйгээр хитад ударидагшад харуулха гэнэ. Теэд энэ хадаа зутар муухай шэнэ арга бэшэл, энээниие манай партида эсэргүү тэмсэлдөө элдэб бүриин һандаргагшад нэгэнтэ бэшэ хэрэглэһэн байна. Зүгөөр тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдтэй танилсаад байхада, үнэн дээрээ бүхы манай партида эсэргүү, XX ба XXII съездүүдэй шиидхэбэринүүдтэ эсэргүү КПСС-эй Программада эсэргүү, манай гүрэндэ эсэргүү доботолгонуудай хэгдэжэ байһаниинь элитэ болоно. КПСС-эй ЦК-е партиһаа, манай партиие бүхы совет арадһаа холодуулжа хэншье шадахагүй.

Манай бүхы орон дотор партийна эдэбхитэдэй суглаанууд боложо, КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй материалнуудые зүбшөөн хэлсээ. Совет коммунистнууд, бүхы совет хүнүүд манай партиин хараа Ленинскэ шэглэлые, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй жагсаалтай байхын түлөө тэрэнэй эрид шууд тэмсэлые нэгэн һаналтайгаар бүрин һайшаагаа. Манай парти болон бүхы совет арад хадаа нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй КПСС-эй Ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсанхай.

Гүрэнэй болон партийна ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримуудые мандуулхын түлөө тэмсэхэдээ нүхэр Н. С. Хрущев революционер-ленинец байһанаараа ямар түйлай ехэ үүргэ дүүргэһэниинь, ямар ехэ эрэлхэг зоригтой байһаниинь һайн мэдээжэ. Никита Сергеевич Хрущевой түүхэтэ шэн габьянь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа КПСС-эй XX съездын ленинскэ хараа шэглэлэй түлөө, Сталинда шүтэлгын хүндэ хүшэр хойшолонгуудые усадхахын түлөө, шэнэ эрхэ байдалда зохилдуулан ленинизмые творческоор хүгжөөхын түлөө тэмсэлые толгойлһон байна. Ажалшадай аша хэрэгүүд болон эрилтэнүүдые һайн мэдэдэг, ленинскэ һургаалай бодото хүсые практическа хэрэгүүдээрээ харуулдаг хүн, эрэлхэг зоримгой новатор, революционер байһанаараа нүхэр Н. С. Хрущев бүхы манай партиин, бүхы совет арадай, бүхы марксистнууд-ленинецүүдэй зүгһөө бүрин мэдэрэгдэнхэй.

Дала наһа гүйсэһэн үдэртэйнь дашарамдуулан нүхэр Н. С. Хрущевой ажал ябуулгада марксистско-ленинскэ партинуудай үгэһэн үндэр сэгнэлтээрнь бидэ, совет коммунистнууд, омогорхонобди. Манай ЦК-гай бүхы партиин Ленинскэ хараа шэглэлые дэмжэһэн, һайшааһан ушар гэжэ энээниие бидэ сэгнэнэбди.

Манай партиин ленинскэ хараа шэглэлые зоримгойгоор хамгаалха, деклараци болон мэдүүлгэ соо тодорхойлогдоһон дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хараа шугамай түлөө шууд сэхээр тэмсэхэ гэһэн зорилго КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленум табиба. Хитад хүтэлбэрилэгшэдэй һүйдхэлгын ябуулгануудта эсэргүүсэн сэхэ тэмсэхэ, тэдэнэй һандаралгын хараа бодолые, тэдэнэй үндэһэ яһа баримталгын бодото уг зорилгонуудые элишэлхэ шухала болоһон байна. Мүнөөнэй эрхэ байдалда тиимэ тэмсэл хэнгүйгөөр марксистско-ленинскэ хүсэнүүдые, эб найрамдал болон социализмын ашата хэрэг үндэрөөр сэгнэдэг бүхы хүнүүдые нэгэдүүлхэнь бэрхэтэй байна. Оппортунистнуудай аяг аашада һэримжэтэй байха, партиин үзэл сурталай хүдэлмэриие али болохоор шангадхаха, Ленинэ харша үзэл бодолнуудта эсэргүүсэн хурсаар тэмсэхэ, марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөөхэ шухала байна.

КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй һандаралгын хараа шугамые сэхэ элишэлэн, тэрээнтэй тэмсэхэ зуураа, КПСС мүн урдынхидаал адляар марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури дээрэ, московско зүблөөнүүдэй деклараци болон мэдүүлгын үндэһэ һуури дээрэ Хитадай коммунистическэ партитай харилсаагаа гуримшуулхаар замуудые, гүрэн түрын талаар СССР болон Хитадай Арадай Республикын хоорондохи харилсаануудые һайжаруулхаар замуудые бэдэрхэеэ арсанагүй.

КПСС хадаа социалис лагерьһаа Хитадые «гаргахаяа» эрмэлзэнэ гэһэн хэбэртэйгээр мэдүүлдэг хүнүүд бии байна. Энэ хадаа дэмы юумэн гээшэ бшуу. Манай парти болбол Хитадые социалис орон гэжэ тоолодог байгаа, тоолоношье. Эсэсэй эсэстэ совет болон хитад коммунистнууд, совет болон хитад арадууд хамтадаа ябаха, социализм болон эб найрамдалай түлөө нэгэ зэргэдэ тэмсэхэ байһандань бидэ лаб этигэнэбди. Хитадай агуухэ революционер ба демократ Сунь Ят-сен наһа барахынгаа урда үдэр СССР-эй ЦИК-тэ хандахадаа иигэжэ бэшээ һэн:

«Хүндэтэ нүхэдүүд! Үлб
ниемни хүнүүдэй эмшэлхэ
болоод байхадань, мүнөө эд
хэбтэхэдээ минии һанал б
надтаа, мүн партиингаа, ор
хуби заяанда хандуулагдаһ
Хүндэтэ нүхэд, таанадһ
саха гэжэ байхадаа, хүсэн
эрхэ сүлөөтэ Хитад орон ха
най, эб нэгэдэгшэмнай мүн
дарлагдаһан арадуудые с
түлөө агуухэ тэмсэлдэ эб
шэд хоюулаа илалта тээшэ
барисалдан зорихо байһан
тай гээд СССР-эй амаршал
рынь холо бэшэ». Хитад ар
зүрхэнэй мэдэрэлые, Советск
тай хани барисаатай бай
тэрэнэй гүнзэгы найдабари
үгэнүүд харуулна. Хитад
аша хэрэгүүдтэ зүрилдүүлэн
совет-хитад хани барисаанай
һуурие һуларуулхаар, ара
тадай гол шухала аша хэр
эсэргүү политика ябуулжа
хүнүүдые зүбтүүлжэ бол
зүбтүүлхын аргагүй. Сове
хани барисаанай удха шанар
тадай жиирэй хүнүүд булта
годог байгаа, ойлгоношье.
Бидэнэр хадаа пролетарск
тернационализмын ленинск
ёһонуудай үндэһэ һуури дээр
хитад хани барисаа бүхэж
саашадаашье оролдохобди. Хи
тэлбэрилэгшэдэй национа
эсэргүүсүүлэн манай парти
национализмын политика бэе
социалис хани харилсаае хүш
һандаргаха гэһэн тэдэнэй хү
гүүдтэ эсэргүүсүүлэн социал
ни харилсаанай нэгэдэл бол
боо барисаае бүхэжүүлхэ хэр
гам бэелүүлнэ; социализм бай
гада жэжэ буржуазна зааба
тань эсэргүүсүүлэн бодото
тарска социализмын түлөө т
марксистско-ленинскэ полити
лүүлнэ.
Энэ хараа шэглэл бүхы сов
нүүдэй зүгһөө халуунаар дэм
нэ. Яахадааб гэхэдэ, энэ хара
гам уласхоорондын коммунис
лөөнэй, социалис хани харил
гол шухала ашата хэрэгүүд
рин зохилдоно.
Коммунис хүдэлөөнэй нягт
саалай бүхэжэхэ байһандань
лаб этигэнэбди. Зүгөөр мүнөө
хэ байдалда марксизм-лени
гол үндэһэнүүд дээрэ энэ жаг
бэхижүүлхэ гээшэ хитад хүтэ
лэгшэдэй аюултай хараа ш
һандаралгын ябуулгануудта э
сэн, манай агуухэ хэрэгые
рөөр сэгнэдэг бүхы хүнүүдэй
коммунистнуудай эгээл зор
гоор, эгээл шууд сэхээр тэмс
эринэ. Империализм болон ко
лизмда эсэргүүсэн, эб найрам
демократиин, национальна сү
гэ болон социализмын хэрэгэй
тэмсэлэй ашата хэрэгүүд ими
тэ табина.
Манай парти хадаа эдэ үг
гонуудай түлөө тэмсэдэг, им
лизмда харша революционно
хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө
дынхидаал адляар хүсэ ш
гамнахагүй байна.

* *

Нүхэдүүд!
Ленинэй ойе тэмдэглэхэ
манай ороной агуухэ хүбүү
дэлхэйн ажалшадай алдарта
байһан Лениние хүндэлдэг
дуратай байһанаа мэдүүлхэ
на, манай замай, манай бүхы
тикын зүб байһание Ленин
шалгадаг заншал манайда
лонхой. Манай парти, бүхы
арад хадаа Ильичэй тунгал
хан дурасхаалай урда арюун
хэлээрээ, үнэн зүрхөөрөө хар
байна. Хүн түрэлтэнэй агууе
һайхан хүсэлэнгүүдые бэ
тээшэ—коммунизм тээшэ Л
хараалһан замаар бидэ найд
гаар зорижо ябанабди.
Бидэнэй урда ехэ, орёо бэр
рилгонууд табигданхай. Тэдэ
гонуудые бэелүүлхын түлөө
хүсэ шадал, үүсхэл оролдолго
ческо зоримгой бэдэрэлгэнүүд
тэй. Совет арад өөрынгөө тү
нинскэ партиин ударидалга
зорилгонуудые нэрэтэй түр
бэелүүлхэ байна.
Манай парти хадаа шэнэ
во байгуулгада амжалтануу
бадхана, марксистско-ленинск
тинуудай нягта жагсаалые
жүүлнэ, манай хүдэлөөнэй
на хараа шугамые бэелүүл
найрамдал болон социализмы
империализмда эсэргүү тэмсэ
нэ шэнэ бодото илалтануу
лана.
Ленинэй байгуулһан С
Союзай Коммунис парти—соц
байгуулагша совет арадай
манлай мандаха болтогой!
Коммунис хүдэлөөнэй, мүн
революционно бүхы хүсэнүү
гадал ба жагсаал мандаха бо
Ленинизм мандаха болтогой!

ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАҺАН, АЖАХЫН ТООСООТО БРИГАДА

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин „Эрдэм" совхозой Дмитрий Фефеловэй бригадын дүй дүршэлһөө

…АН ГЭЭД газарай элдүү… …тарилгын агротехникэ, …хойноhоо харууhалга hайн… …механизаторнуудай ха… …дээшэлүүлхэб? Яабал …жал бүри тогтууритай баян …ажа, продукциин үнэ сэн …хаб? Эдэ асуудалнуудые …шэнь шиидхэхэ зорил… …дэж» совхоздо ажахын тоо… …уулагдаhан, тусхай шэг… тракторно-тарян ажалай …ууд бүри хоёр жэлэй урда …гдээ бэлэй. Энэ үедэ …онhожоруулагдаhан бригада… …заторнууд яhала дүй дүр… …ложо, газар тарялангайн… …ой ээдынь боложо шадаа. …тусхай шэглэлтэй бригада… …нь, мүнөөшье бии байhан …тарян ажалай бригада… …ээрээ илгаатайб? Ур… совхозой отделени бүхэндэ …тарян ажалай бригада …han. Тэдээндэ тарялан, даалгагдаа нэрэтэй байг… Бригада элдэб олон ургамалнуудые тариг… Бригадын механи… газар тарялангайн… …нь гэжэ тоотой аад лэ, бо… …ээ тарянай түлөө хэншье …гүй байhан. Тракторист… ажалай түлөөhэн ургуулжа ургасынгаа зэргээр бэшэ, …н бүтээhэн хүдэлмэриинь …р тодорхойлогдогшо hэн.

…энэ совхоздо ороohо таряа …шэглэлтэй табан бригада, …буза, хартаабха болон про… бусад ургамалнуудые ур… онhожоруулагдаhан звено… …ладаг. Бригада, звено бү… …ртаа хүрhэ элдүүрилхэhээ …ургаса хуряажа дүүргэтэ… …хүдэлмэреэ машинын хү… …эдэг болонхой. Тэдээндэ …оли даалгагдажа, техникэ …ажахын тоосооной даабари …а. Жэшээнь, бригада, зве… …гектар бүриhөө, мүн бүхы… …шэнээн ургаса абахаб, тэ… абахын тула хэды шэнээн …гарахаб, салин хүлhэ тү… …жэ уридшалан тодорхойлог… …ахын жэлэй туршада бри-гада, звенонуудай гэшүүдтэ, механизаторнуудта аванс түлэгдэдэг. Тэрэнь түсэбөөр хараалагдаhан ургасын түлөө абаха түлөөhэнэйнь 75 процент болоно гэхэ гү, али механизатор бүхэндэ халаанай нэгэ нормо дүүргэhэнэй түлөө 4 түхэриг 50 мүнгэ түлэдэг гуримтай. Ургаса хуряалгын дүүрэхэлээр механизаторнуудтай эсэслэн тоосодог байха юм. Тиихэдээ тэдэнэрэй ургаса абаха даабаряа дүүргэhыень, түсэбhөө үлүү ургаса абаhыень хараада абадаг байха юм. Тэдэнэр ургаса абаха түсэбөө дүүргэhэнэй түлөө 25 процент (хабарай хүдэлмэриин эхилhэнhээ хойшо абаhан салин хүлhэнэй) түлөөhэ нэмэжэ абаха ушартай. Хэрбээ түсэбhөө гадуур ургаса абаhан байгаа hаа, тэрэнэйнгээ 20 процентые нэмэлтэ түлөөhэн болгон абадаг. Энэ ушарта онhожоруулагдаhан бригада, звенонуудай механизаторнууд баян ургаса абахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдодог байна бшуу.

Эдэ бүгэдэhөө гадна механизаторнууд машина техникэдээ, тоhо түлишэдөө гамтайгаар хандаhанай ашаар түсэбөөр гаргашада хараалагдаhан мүнгэ, зөөриеэ алмажа шадаа hаа, тэрэ алмагдаhан мүнгэнэйнгөө 25 процентые абадаг байна. Энэнь мүн лэ ехэ удха шанартай байба.

УРМАШУУЛГЫН ХҮСЭН

ТУСХАЙ ШЭГЛЭЛТЭЙ, ажахыч тоосоото эдэ бригадануудай ажал хүдэлмэриие тодорхойгоор харуулхын тула ороohо таряа ургуулдаг Дмитрий Владимирович Фефеловэй хүтэлбэрилдэг бригадые жэшээлэн абая. Энэ бригадада 1963 оной хабар арбан «ДТ-54» трактор, гурбан «МТЗ», нэгэ «Т-38», ороohо тарянай 9 комбайн үгтөө hэн. Бригадада 2465 гектар тарялан даалгагдаhан байгаа. Тэндээ 1843 гектар шэниисэ, 318 га горох, 140 га обёос, 50 га гэршүүхэ, 103 га хара таряа тарижа, бүхыдөө 25 мянган центнер таряа хуряажа абаха даабаритай байhан. Мүнөө жэлдэ баhал имэрхүү даабаритай.

Имэ даабари түсэб абаад байхадаа бригадын гэшүүд бүхы хүдэлмэреэ hайн шанартайгаар, богони болзорто хэхэ, нэгэшье хүн ажалhаа гээгдэхэгүй гэжэ хэлсээ hэн.

Бригадын механизаторнуудай диилэнхинь дүй дүршэлтэй, олон мэргэжэлтэй хүнүүд. Жэшээнь, Николай Павлович Калашников тракторист, комбайнер, электросварщик мэргэжэл шудаланхай. Потап Калашников мүн лэ тракторист, комбайнер, шофер байха юм. Афоноген Митрофанов тракторист, комбайнер байхаhаа гадна токарь мэргэжэлтэй.

—Онhожоруулагдаhан бригадада иимэ олон мэргэжэлтэй хүнүүд ажаллахадаа угаа зохид. Энэ ушарта үсөөн хүнүүдээр ехэ ажал хэжэ болохо бшуу,—гэжэ бригадир нүхэр Фефелов хөөрэнэ.

Хабарай тарилгын үедэ бригадын гэшүүд халаан бүридөө адагынь 50 гектар тарилга хэхэ, 50 га хахалха гэhэн зорилго урдаа табяа hэн. Энэ зорилгоёо бэелүүлээгүй агрегат гэжэ байгаагүй тооной, олонхинь үлүүлэн дүүргэжэ ябаа. Тарилга хэжэ ябаhан 4 агрегадта үрэhэ зөөхэ хоёр автомашина табигдажа, үрэhэ тээхэ, сеялкэдэ эюулхэ хүдэлмэри онhожоруулагдаа hэн. Эдэ бүгэдын ашаар хабарай тарилга 14 үдэртэ сүм дүүргэгдэhэн юм.

Баян ургаса абахын тула агротехникын бүхы эрилтэнүүд наринаар сахигдаhан байха. 1843 гектар шэниисын тарилга дээрэ самолёдоор хорон сасагдажа, буртаг үбhэнhөө сэбэрлэгдэhэн. Ургаса хуряалга мүн лэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэhэн байна. Хуряалгын эхилхэhээ хахад hара урид бүхы тарилгын полинуудай заха сабшагдажа, комбайнуудай ябаха харгы гаргагдаhан байха юм. Тиихэдээ хоёр агрегадай сүүдхэ соо хадахаар багсаажа, 40—40 гектараар таhалhан байгаа.

— Таряа хуряахадаа гээлтэ гаргахагүй гэжэ ехээр оролдоhон байнабди,— гээд бригадир хөөрэнэ. — Таряа амяарлан хадахадаа 16—18 сантиметр үндэрөөр, комбайнаар сэхэ хуряахадаа 2—3 сантиметр үндэрөөр хададаг байгаабди.

Ургаса хуряалгын үедэ комбайнер бүхэн суглуулагдаhан тарянай тоо бүридхэл нарин нягтаар хэжэ ябаа. Тэрэнэй түлөө комбайнhаа гараhан таряа зөөхэдөө 3 хэhэг квитанци бэшэдэг байhан. Тэрэнэй нэгэниинь комбайнерта үлэдэг, нүгөөдэнь—жолоошондо, гурбадахинь — складые даагшада ородог байгаа. Энээнэй ашаар комбайнер бүхэн үдэртөө хэды гектар хуряагаад, хэды шэнээн таряа сохиhоноо мэдээд байгаа ха юм.

АЛМАХА, АРЬБАЛХЫН ХЭРЭГ

БАЯН УРГАСЫН хойноhоо тэмсэжэ тэдэнэр яhала hайн амжалта туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ бригаданъ 33 мянган центнер таряа ургуулаа гэхэ гү, али түсэбhөө гадуур 8 мянга гаран центнер таряа хуряагаа бшуу. Гадна 10.500 центнер hолоомо суглуулжа сомоhон байха юм.

Иигэжэ ургаса абаха түсэбөө дүүргэhэнэйнгөө түлөө бригадада сагүргэлжэ хүдэлдэг хүнүүдынь 9.678 түхэриг мүнгэ нэмэжэ абаа гэхэ гү, али хабарhаа хойшо хүдэлхэдөө олоhон нэгэ түхэриг бүхэндөө үшөө 78 мүнгэ нэмэжэ абаа бшуу. Тиигэжэ бригадын гэшүүдтэ, мүн сагаар хүдэлhэн хүнүүдтэ түсэбhөө гадуур ургаса абаhанайнь түлөө 7.242 түхэриг хубаагдаа.

Гадна бригадын гэшүүд али бүхы гаргашаяа хороохо, бүхы юумэеэ алмаха гэжэ оролдодог. Газар хахалхадаа трактористнууд прицепщиггүйгөөр ажаллана. Үрэhэ тарихадаа гурбан сеялкэдэ хоёр хүн ябаhан байна. Энэ ушарта далан гаргаха, шанар муутайгаар тариха баримтанууд үзэгдөөгүй. Хүрhэ элдүүрилхэдээ, таряа тарихадаа, ургаса хуряахадаа агрегат бүхэниие машинаар хүсэд хангаха гэжэ оролдодог.

Мүн лэ алмалта, арьбалалта хэхын зорилгоор бригадир тусхай туhалагшагүйгөөр ажаллаа. Урда жэлдэнь энэ бригадада 104 түхэриг hара бүхэндэ абадаг салинтай бригадирай туhалагша гэжэ тушаалтан байhан шуу.

—. Хүн бүхэн ажалдаа эзэн мэгээр хандадаг болоходоо hанаа амар болошоо. Тэдэнэр бүхы юумэеэ өөhэдөө мэдээд лэ хэдэг,—гэжэ бригадир механизаторнуудаа магтана.

Хэрбээ түсэбэй ёhоор энэ бригадада тоо бүридхэхэ, заправка хэхэ хоёр хүн ажаллаха байгаа. Харин энэ хүдэлмэриие нэгэ хүн ямаршье hа …гөөр дүүргэдэг юм. Эндэ нилээд мүнгэн алмагдаа.

Ургаса хуряалгын үедэ таряа амяарлан хадахадаа хоёр баалые нэгэдүүлэн хаяhан байна. Энэ ушарта комбайнаар суглуулан сохиходо ажалай бүтээсэ дээшэлхэhээ гадна нилээд ехэ мүнгэ зөөри алмагдаха болоно бшуу. Иимэ ниилүүлhэн баал хуряахадаа нэгэ комбайн үглөөнhөө хахад hүни болотор 60 гектарай таряа суглуулдаг байба.

Һолоомо суглуулха хүдэлмэри баhал онhон аргаар, машинын хүсөөр хэгдээ.

Трактораар шэрэгдэдэг комбайнда ажалладаг комбайнер туhалагшагүйгөөр ажалладаг. Тэрээндэ тракторист, hолоомо бухалладаг хүн хоюулан туhалдаг байгаа.

Эдэ мэтээр алмалта, арьбалалта хэhэнэй ашаар тус бригада бүхыдөө 23 мянга гаран түхэриг алмаhан байха юм. Тэрэнэйнь 25 процент бригадын гэшүүдтэ, мүн тэндэ сагзуура ажаллаhан хүнүүдтэ үгтөө.

ЖЭЛЭЙ ДҮН гаргаад байхада нэгэ центнер таряа ургуулхын тула энэ бригадынхид 2 түхэриг 63 мүнгэ гаргашалха ёhотой байгаад, тэдэнэр 1 түхэриг 27 мүнгэ гаргашалаа бшуу. Ихэдээ совхозшье ехэ олзо оруулжа, механизаторнуудшье нэмэлтэ түлбэри ехээр абаhан байна.

Мүнөө бригадын гэшүүд партиин ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр урмашан зоригжожо, энэ жэлдэ бүри баян ургаса абаха, ороohо тарянай өөрынь үнэ бүри хямдаруулхаар тэмсэнэ. Бригадын механизаторнууд трактор, машинануудаа бүрин зэhэжэ, үрэhэ хүрэнгэеэ тарилгын шанарта хүргэжэ, органическа болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэжэ, хабарай тарилгадаа хүсэд бэлдээд, поли дээрээ гаранхай. Мүнөө газараа үhална, шабхэ зөөнэ.

— Ажахын тоосоондо оруулагдаhан, тусхай шэглэлтэй бригадануудай аша туhань айхабтар ехэ. Тиимэ бригадануудые олоор лэ эмхидхэбэл hайн,—гэжэ бригадир Дмитрий Владимирович Фефелов хөөрэжэ, дурадхажа байдаг.

Б. ГЫЛЫКОВ.

Чемоданай шэнээн хэмжээтэй эбхэгдэдэг стенд таанадай үмэнэ байна. Хүдөө ажахые ашаг ехэтэй болгохо талаар КПСС-эй ЦК-гай декабриин болон февралиин Пленумүүдэй гаргаhан шиидхэбэринүүдые ойлгосотой тодоор харуулhан диаграмманууд, зурагууд, фото-зурагууд болон бусад зүйлнүүд тэрээн соонь эмхидхэгдэнхэй. Хүдөөгэй лекторнүүд болон пропагандистнуудта Алтайн крайгүйсэдкомой соёлой управлениин методическа кабинедэй хүдэлмэрилэгшэд иимэ hайн бэлэг бэлэдхэжэ үгөө. Зураг дээрэ (баруун гарhаа): Тогульска болон Краснощековско культурын байшангуудай директорнууд С. М. Петухов, А. Л. Соловьев гэгшэдтэ эбхэгдэдэг стендые кабинедэй методист Н. И. Фатеева харуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Зунай үедэ hаадгүй ажаллахаар бэлэн гүт?

…аргыгүй hаа—газардахаш

…нь модо бэлэдхэлгэ саг зуу… …л байhан. Модон ганса үбэ… …дэ бэлэдхэгдэжэ, тэрээндэ …туд мори унаатайгаа ха… …даг байгаа. Харин мүнөө …л бүхы жэлэй туршада ун… …а. Манай леспромхозууд техникээр хүсэд хангагдан… …дошодой кадрнууд бии бо… Модо бэлэдхэлгые таhалгаhайнаар үнгэргэхын, мүнөө техникэ ашагтайгаар хэрэг… …тула модо шэрэхэ харгы бэ… …гээшэ ехэ удха шанартай. …сагта hаадгүйгөөр хүдэл… …haa саг соонь харгы бариха, …илха хэрэгтэй гэжэ модо… …эн ойлгодог. Тиимэhээ ма… …леспромхозойхид коммунис предприятиин хүндэтэ нэрэ хүртэлсэхэ гэhэн социалис …ондо абахадаа, гүрэнэй тү… …лтатайгаар дүүргэхын ту… …шэрэхэ харгы саг соонь бэ… …гэжэ хараалhан байгаа.

…уялгаяа бодотоор дүүргэ… …эжэ байhан модошод 1963 …шала модо шэрэдэг автома… …дай ябаха 40 километр …бариhан, 170 километрэй …заhабарилhан байна. Энэ …олон хүдэлмэришэд шалга… …техникэ хэрэглэгдээ. Бульдо… …рэ хүдэлдэг аха дүү Иван, Ивановтон, П. Чигров, П. Ку…, Г. Петров, А. Шкедов, Т. …гэгшэд ехэ оролдолго гар… …hайнаар ажаллаа.

…бариха, заhабарилха та… …лагдаhан ехэ ажал анхарал …бодотоор харюулагдаа гэ… …модо шэрэхэ харгынуудаа саг …бариhанай, заhабарилhанай …манай леспромхозойхид нёдондо жэлэй туршада жэгдэ hайнаар ажаллаа, үбэлэй, зунайшье үедэ модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ ажал hуларуулагдаагүй үнгэргэгдэhэн байна. 1963 ондо 205,5 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабари 225 мянган кубометртэ хүргэгдэhэн юм. Мүн байгша оной түрүүшын кварталай түсэб болзорhоо хэдэн хоногоор уридшалан дүүргэгдээд, 8,8 мянган кубометр модон даабариhаа гадуур бэлэдхэгдээ.

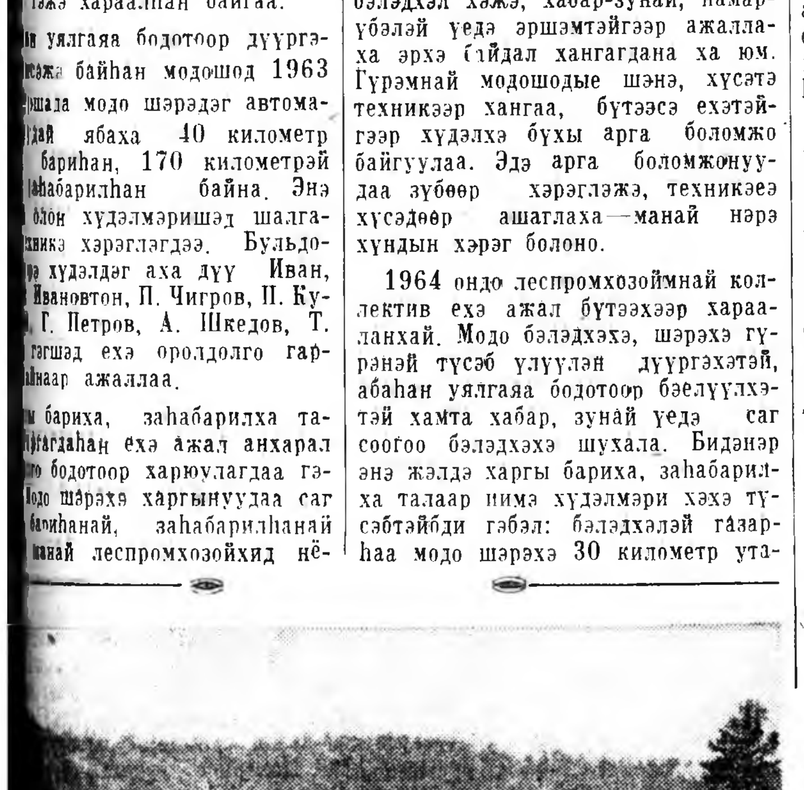
Долоон жэлэй зургаадахи жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхые манай модошод оролдоно. Һара, квартал бүхэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта hайн шанартай модо ехээр эльгээхэ зорилго урдаа табиhан хүдэлмэришэд амжалта туйлаха бүхы бэлэдхэл эртээнhээ хэнэ гэхээр. Үбэлэй үнгэрхэтэй сасуу модошодой урда харюусалгатай зорилго табигдаа. Хабартаа тусхай бэлэдхэл хэжэ, хабар-зунай, намар-үбэлэй үедэ эршэмтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангагдана ха юм. Гүрэмнай модошодые шэнэ, хүсэтэ техникээр хангаа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ бүхы арга боломжо байгуулаа. Эдэ арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэжэ, техникэеэ хүсэдөөр ашаглаха—манай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

1964 ондо леспромхозоймнай коллектив ехэ ажал бүтээхээр хараалганхай. Модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэтэй, абаhан уялгаяа бодотоор бэелүүлхэтэй хамта хабар, зунай үедэ саг соогоо бэлэдхэхэ шухала. Бидэнэр энэ жэлдэ харгы бариха, заhабарилха талаар ямэ хүдэлмэри хэхэ түсэбтэйбди гэбэл: бэлэдхэлэй газарhаа модо шэрэхэ 30 километр утатай харгы шэнээр бариха, мүнөө ашаглагдадаг модо шэрэлгын харгы дууhан заhабарилха гэжэ хараалагдаа. Энээнhээ урид Худан голоор модон урадхуулагдадаг байгаа. Харин саашадаа манай леспромхозойхидой бэлэдхэhэн модон түмэр замай Харагун станци (Шэтын область) шэрэгдэжэ, хэрэглэгшэдтээ хүргэгдэхэ болоо. Бидэнэр байгша оной 4-дэхи квартал соо тус станци хүрэтэр модо шэрэжэ эхилхэбди. Тиихын тула октябрь болотор Хүртэй—Харагун гэhэн 65 километр утатай харгы баригдаха юм. Энэ харгы бүхэли жэл соо ашаглагдахаар хараалагдана. Тиимэhээ тэрэниие hайнаар, томо, автомашинануудай үбэлшье, зундаашье hаадгүйгөөр ябахаар бариха шухала.

Мүнөө харгы заhабарилгын бүхы механизмууд заhабарилагдажа, дүүргүүтэй байна. Харгы барилга дээрэ механизмууд хоёр халаанда ашаглагдахаар хараалагдана. Харгы баригшадай ажаhуудалай, культурна эрилтэ хангаха шухала. Тиимэhээ тэдэнэй байрлаха нүүдэл будканууд бэлэдхэгдээ. Модо шэрэхэ харгы богони болзор соо, hайн шанартайгаар бариха зорилгоор механизаторнууд отрядууд болгогдон хубаагданхай. Тэдэнэй нэгэниинь механизмуудаа даажа абаад, хараалhан ажалаа хэжэ эхилбэ. Харгы заhабарилагшадай олонхинь эршэмтэй шангаар ажаллана, самосвал машина жолоододог нүхэд В. Кучумов, Ю. Петреконис, Ю. Ярцов бутархай шулуу шэрэхэ зүүраа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртэлсэхээр мүрысэжэ байhан манай леспромхозойхид энэ жэлэйнгээ уялга үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллана.

И. РЯБЧИКОВ,
Хүртэйн леспромхозой главна инженер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ойдо бэлэдхэгдэhэн модо таллуулжа байгаа

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ШАБАР ШАБХАДА ҺААТАНГҮЙ

Хабарай хаhа ерэжэ, урын горход шааян, шабар шабха элбэг болоо. Иимэ эрхэ байдалда леспромхозуудай ажалда бэрхэшээл тохёолдодог гээшэ. Хэды тиигэбэшье Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэн, модо шэрэлгэеэ hүниин сагта ябуулна. Үдэртөө гэдэhэн шабар hүни хүрэжэ, автомашинануудай ябахада таатай зохид болоно.

Тус леспромхозой хүдэлмэришэд hарын түсэб болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбөөр хараалагдаhан 125 мянган кубометрэй орондо 131,2 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Эдэбхи ехэтэйгээр ажаллаhанайнь ашаар кварталай түсэбшье холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

Нёдондо жэлдэ тус леспромхоздо hара соо хоёр мянган кубометр модо бэлэдхэдэг нэгэшье бригада байгаагүй. Мүнөө түрүү ажахынуудай дүй дүршэл хэрэглэhэнэй, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй, арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэhэнэй ашаар найман бригаданууд hара бүридэ хоёр мянга, мүн дээшэшье кубометр модо бэлэдхэнэ. Нүхэд Н. Вторушин, И. Шеремет, Михайлов, Никифоров болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданууд жэлэй эхинhээ hара бүридэ 2000 гаран кубометр модо бэлэдхэдэг болонхой. Эндэ гидроклин хэрэглэжэ, модонуудые нарин зуруудаар отолон унагаадаг, жолоошод хоёр халаан соо ажалладаг болонхой. Коммунис ажалай түлөө мүрысөөн улам үргэдэнэ. Энэ мүрысөөндэ 700 гаран хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсана.

1-дэхи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр социалис мүрысөөндэ түрүүлhэн Лебяжий пунктын модошод бүхы коллективээрээ коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэнэр 1-дэхи кварталда түсэбhөө гадуур 9 мянган кубометр модо бэлэдхэн шэрээ.

Жэлhээ жэлдэ гээгдэжэ ябаhан Гусихинска пунктын модошод түрүүшүүлhээ дутахагүй гэжэ оролдоно. Байгша оной 1-дэхи кварталай түсэб мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Баргажанай модошод, Майн hайндэрые эрхим амжалтануудаар угтаха, үшөө шэнэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхой.

С. ВШИВКОВ.

Нютаг бүриин hонин

«ХАРААСГАЙН» АЯЛГА ЗЭДЭЛНЭ

Ереванай часай завод найман янзын будильнигуудые бүтээдэг юм. Эдэнь «Цицернак» («Хараасгай») гэдэг армян арадай дуунай уянгата hайхан аялгануудые зэдэлгэдэг. Эндэ бүтээгдэдэг будильнигуудай гушан процентнь Англи, Бельги, Итали, Венгри, Голланди, Чехословаки, Дани болон бусад гүрэнүүдтэ худалдагдана. Мүн нүгөөдэ заводой бүтээдэг, бутааг, зүүбшэ, брошко мэтые hажаажа хэгдэhэн зохидхон часуудые хүн зон ехэ дуратайгаар худалдажа абадаг.

МОДОН БАРИЛГЫН ТҮҮХЭҺЭЭ

Эртэ урда сагай архитектурын дээжэ болохо Кижи арал дээрэхи Преображениин (Онежскэ нуур, Карелиин АССР) hүмын баригдаhаар 250 жэлэй ой энэ жэлэй июнь соо гүйсэхэнь. 35 метр үндэртэй энэ hүмые нэгэшье хадааhа хэрэглэнгүй, нютагта ургадаг модоор бариhан байдаг.

Энээнтэй дашарамдуулан совет болон хариин гүрэнүүдэй олон туристнууд Кижи арал дээрэ ерэхээр хараалагдана.

ТАЙМЫРҺАА АФРИКА ХҮРЭТЭР

Красноярск городой уран зураашa Владимир Мешковой hиилэhэн зурагууд дэлхэйн олон гүрэнүүдтэ мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй зурагуудай выставкэ Польшодо, Чехословакида эмхидхэгдэhэн, мүн Гана, Гвиней, Того, Нигеридэшье харуулагдаhан байха. Тундрые, Таймыр болон эвенкын арад үндэhэтэдэй ажабайдал харуулhан зурагууд Корейн Арадай-Демократическа Республикада эмхидхэгдэhэн «Советскэ графика» гэжэ выставкэ дээрэ hаядаа харуулагдаа.

СИБИРИИН ШПОН

Ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиие шэнжэлдэг Сибириин эрдэм ухаанай институдай (Красноярск) эрдэмтэд дуб, бук, яшал гэхэ мэтэ гоё мододой орондо хэрэглэгдэхэ шэнэ материал бии болгоо. Энэнь шэнэhээр гү, али хүhаар хэгдэhэн нимгэхэн үрэбтэр болоно. Энээгээр мебель үнгэлдэг болоobди,—гэжэ тус институдай лабораториин начальник Сергей Черненко хэлэнэ. Иимэ шэнэ материал Красноярска модо болбосоруулгын комбинадта, Назаровска мебельнэ комбинадта хэрэглэгдэдэг болонхой. Сибириин шпон гэжэ нэрлэгдэhэн энэ материал харахада гоё hайхан, сэнгээрээ таба дахин хямда юм.

ШЭНЭ АРГААР

Панельнэ рамануудаар бариhан 40 байратай түрүүшын гэр Ташкентдэ бодобо. Гурбан хүдэлмэришэд 17 үдэр соо иимэ гэр хабсаргажа дүүргээ. Урданъ панельнэ гэрэй барилгада 70 янзын түмэр-бетонно зүйлнүүд хэрэглэгдэдэг байhан hаа, мүнөө оройдоо 15 болонхой. Иимэ гэр тон бүхэ, газарай хүдэлхэдэ дорьбосогүй байдаг.

СИНОПТИГУУДАЙ АШААР

Метеорологиин түхеэрэлгэтэй тусхай автомашинанууд Тянь-Шаниин уулануудта гараба. Тэндэ ябалсаhан синоптигууд, радистнууд сагай уларил шэнжэлжэ, хонидые түүгаад гараhан хонишодто заабари, зүбшэл үгөө. Тиигэhэнэйнь ашаар бүхы hүрэгынь бэлшээриингээ газарта гарзагүйгөөр хүрэбэ.

(АПН).

ЗАМБИ ТҮБИИЕ ШЭНЖЭЛҺЭН ШУХАЛА АЛХАМ

Профессор С. Н. Вернов „Полёт-2" гэжэ хэмэл одон тухай хөөрэнэ

ГАЗАРАЙ атмосферэhээ саагуур замаа хубилган ниидэхэ аргатай «Полет» гэжэ аппарадуудай Советскэ Союзда бүтээгдэжэ, амжалтатайгаар табигдаhан ушар захагүй замби түбиие шэнжэлхэ талаар совет эрдэм ухаанай хэhэн шэнэ алхам гэжэ сэгнэгдээ. Энэ түхэлэй хэмэл одод Газарhаа холо саагуурхи элдэб физическэ үзэгдэлнүүдые шэнжэлгэдэ горитой амжалта болохоhоо гадна, замбуулинай дайдада онгосонуудые уулзуулха, hэлгэгдэдэг экипажтай ба халаанай научна түхеэрэлгэтэй эрдэм-шэнжэлэлгын томо станцинуудые замдань гаргаха, мүн баhа иимэ станцинуудые бүхы хэрэгтэй юумээр таhалгаряагүй хангаха арга олгохо байна.

Замби түбиин «хангил хабсагайнуудые» — Газарай радиационно бүhэлүүрнүүдые тодорхой наринаар шэнжэлхэ гээшэ замбуулин тухай мүнөөнэй эрдэм ухаанай эгээн шухала асуудалнуудай нэгэн болоно. Замаа хубилган ниидэдэг замбуулинай аппарадууд энэ талаар шэнжэлгэхэгшэдтэ нүлөө ехэтэй арга нүхэсэл боложо шадаха юм.

Газарай радиационно бүhэлүүрнүүдые шэнжэлгэдэ замаа хубилган ниидэдэг аппарадуудай —хэмэл ододой удха шанар тухай хөөрэжэ үгэхэ гуйлтатайгаар ТАСС-ай корреспондент Д. Дмитриев мэдээжэ совет физик профессор С. Н. ВЕРНОВТО хандаба.

«Полёт-2» гэжэ замбуулинай аппарадай амжалтатайгаар табигдаhан ушар замби түбиие шэнжэлжэ байhан эрдэмтэдэй үмэнэ үргэн ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ гээд, профессор Вернов мэдээсээ. Юрын түхэлэй автомат аппарадуудаар хэгдэhэн хэмжэлгэнүүдые хэмэл ододой туhаламжаар абтаhан баримтануудтай зохилдуулан тааралдуулжа, Газарай радиационно бүhэлүүрнүүдые шэнжэлхэ хараа түсэбүүднай бүри hайнаар бэелүүлэгдэхэ аабза гэжэ найданаб.

Газарай атмосферэhээ холуур юуншьегүй—хооhон хуудам юм гэжэ эрдэмтэд замбуулинай нюусые таахын урда тээ багсаадаг байгаа. Зүгөөр Газарта дүтэхэнэ физическэ элдэб үзэгдэлнүүд болоно гээд, радиационно бүhэлүүрнүүдэй бии байhан ушар тодоруулаа. Бодосуудай зарядтай заахан хубинуудай байгаалиин өөрсэ шэнжэтэй «түргэдхэгшэ» энтэ бии байдаг. Энээнэй нүлөөгөөр Газарай радиационно бүhэлүүрнүүд—протон болон электроной бөөгнэрэн суглардаг захагүй зай бии болоно.

Радиационно бүhэлүүрнүүдэй зарим заахан хубинууд айхабтар ехэ эршэ хүсэтэй байдаг. Тиимэhээ тэдэ хубинууд замбуулинай онгосын бүтүү кабина руу нэбтэрэн орошоходоошье hаатахагүй. Энэ ушар космонавтнуудта, мүн баhа замбуулинай онгосонуудай кабина соо тодхогдоhон аппаратурада аюул тохёолдуулжа болохо.

Радиацииhаа бэеэ хамгаалхын тула Газарай радиационно бүhэлүүрнүүдые наринаар шэнжэлхэ хэрэгтэй.

«Электрон-1», «Электрон-2» гэжэ хоёр хэмэл одо табижа ниидхүүлhэнэй ашаар совет эрдэмтэд Газарай радиационно бүhэлүүрнүүд тухай олохон онсо шухаг баримтануудые абаа. Гэбэшье мүнөө бии байгаа хэмэл ододой туhаар замбуулиниие саашадань шэнжэлхэ тухай бодомжолно бэшэбди гээд, эрдэмтэ хэлэбэ.

Совет эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженернүүдэй, хүдэлмэришэдэй зохёохы ухаан бодол улам саашаа хүгжэнэ. «Полет-2» гэжэ замаа хубилган ниидэдэг замбуулинай аппарадай амжалтатайгаар табигдаhан ушар совет хүнүүдэй эгээн эрэлхэг зоригтой, орёо нарин хүсэл бодолнуудай ямар түргөөр бэелүүлэгдэжэ байhые гэршэлэн харуулна. Хэмэл ододые замдань хүтэлэн жолоодолго захагүй замби түбиин элдэб «булан тохойнуудые» шэнжэлхэ арга олгохо юм. Манай түби дэлхэйн суранзата полюсуудта дүтэхэнэ тон hонирхолтой үзэгдэлнүүд болодог байна. Манай Юртэмсэhөө холо саагуур бүриллэн бии болоhон бодосуудай заахан хубинууд иишэ орожо шадаха байна бшуу.

Хэмэл одые замдань хүтэлэн жолоодожо, замбуулинай эдэ районуудта хүрэхэ, тиин замби түбидэхи олохон нюуса юумэнүүдые мэдэхэ арга олгохо байhаниинь дамжаггүй гэжэ профессор С. Н. Вернов хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ мэдүүлээ. «Полёт-2» гэжэ замаа хубилган ниидэдэг аппарат байгуулан, амжалтатайгаар табиhанайнь түлөө хани мэргэжэлтэдтээ—эрдэмтэд болон конструкторнуудта баяр баясхалан хүргэнэбди.

Москвахаа мэдээсэнэ

Димитр Ганевые хүдөөлүүлсэхээ ошобо

Болгариин коммунис партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Болгариин Арадай Республикын Арадай суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Димитр Ганевые хүдөөл...эндэ хабаадалсахаяа СССР-эй правительственна делегаци апрелиин 22-то Москваһаа Софи ошобо.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев тус делегацие толгойлно. (ТАСС).

Гүнзэгы шаналалаа мэдүүлбэ

Нүхэд Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, Н. С. Хрущев, Л. Н. Ефремов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков болон В. Н. Титов апрелиин 22-то Болгариин Арадай Республикын посольстводо орожо, БКП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Арадай суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Димитр Ганевай наһа барахантайнь дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө гүнзэгы шаналалтай байһанаа мэдүүлбэ. (ТАСС).

РСФСР-эй промышленность 1-дэхи кварталда

Россин Федерациин промышленностиин худэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гай декабриин болон февралиин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, үйлэдбэреэ хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлаа. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ 1964 оной 1-дэхи кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Промышленна продукци үйлэдбэрилгэ нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхитай сасуулбал долоо шахуу процентээр ургаа гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлени мэдээсэнэ.

Нэгэдэхи кварталда валова продукци болон шухала зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө бүхы совнархозууд дүүргэв. Түсэбһөө гадуур 8 мянган тонно синтетическэ смола болон пластмасса үйлэдбэрилэгдөө, 86 мянган тонно шэрэм, 195 мянган тонно булад шудхагдаа, 159 мянган тонно прокат, 290 мянган тонно нефть, 475 миллион кубическа метр газ, 2,5 миллион тонно нүүрһэн абтаа, 21 миллион дүрбэлжэн метр элдэб янзын бүд нэхэгдээ. Трактор болон хүдөө ажахын бусад машинануудые, химиин түхеэрэлгэнүүдые, приборнуудые бүтээжэ, мүн бусад продукци үйлэдбэрилхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээгээр 1964 оной нэгэдэхи кварталда 2,8 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ, 987 мянган тонно серна кислота үйлэдбэрилэгдэһэн, 7 миллион тонно шэрэм, 11,6 миллион тонно булад шудхагдаһан, 9 миллион тонно прокат, 44,5 миллион тонно нефть, 15 миллиард кубометр газ, 78,6 миллион тонно нүүрһэн абтаһан, 70,7 миллиард киловатт-час электроэнерги гаргагдаһан, 131 мянган автомобиль, таряа хуряалгын 21,1 мянган комбайн бүтээгдэһэн, 9,3 миллион тонно цемент үйлэдбэрилэгдэһэн, 1.113 миллион дүрбэлжэн метр пумаажан бүд, 93 миллион дүрбэлжэн метр нооһон, 109 миллион дүрбэлжэн метр, лёноор хэһэн, 157 миллион дүрбэлжэн метр торгон бүд нэхэгдэһэн, 513 мянган телевизор, 199 мянган холодильник бүтээгдэһэн, 912 мянган тонно загаһа болон далайн бусад продуктнууд олзоборилогдоһон байна.

Промышленностиин ажалай бүтээсэ нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшээлээд үзэбэл 4 гаран процентээр ургаа гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. (ТАСС).

Габьяата шанда хүртөө

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Г. С. Дзоценидзе апрелиин 22-то Кремль соо СССР-эй Агаарай гражданска флодто Ленинэй орден дамжуулан үгэбэ. СССР-эй Агаарай гражданска флодой байгуулагдаһанһаа хойшо 40 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, авиациин техникэ ашаглаха, оронной арадай ажахые хангаха хэрэгтэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тус флот иимэ үндэр шанда хүртэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Агаарай гражданска флодой главна управлениин начальник, авиациин генерал-полковник Е. Ф. Логинов түрүүтэй делегацида Ленинэй орден барюулагдаба.

Г. С. Дзоценидзе гражданска авиациин хүдэлмэрилэгшэдтэ, тэдэнэй һайн һайхан ажалдань шэнэ амжалтануудые хүсэбэ. Совет гүрэнэй энэ дээдэ шангые В. И. Ленинэй түрэһэн үдэр барюулхадаа намда илангаяа зохид һайн байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Е. Ф. Логинов гражданска авиациин бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажалыень иимэ үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон Совет правительствада үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. ГВФ-гэй лётчик болон техникүүд, бүхы хүдэлмэрилэгшэд тэдэнэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гэжэ түрэл парти, правительстваа тэрэ найдуулба. (ТАСС).

Наһанайнгаа залууда нахис хотос хатарая

Шагнаял шамайгаа, «Байгалай долгину[уд]»

— Тиимэшье олон жэл үнгэрөөгүй. Һаял дүрбэдэхи жэлээ нэрлүүлжэ ябанабди. 1960 оной һүүл багта согтой солбон, дуутай шуутай, аятай гоё дуунуудай аялга зэдэлүүлмэ, хабатай һайхан хатарнуудые хатаржа шадама буряадаймнай согтой, зоригтой залуушуул сугларжа, өөһэдын ансамбль бии болгохо гэжэ шиидээд, эбтэйгээр ябажа эхилээ һэмди,—гээд «Байгалай долгинууд» гэжэ Буряадай залуушуулай һайндуранай ансамблиин директор Степан Болотов тобшохоноор хөөрэнэ.

Гансахан залуушуулһаа бүридэһэн хадаа яһалашье хүхюутэй энеэдэтэй, хүн бүхэниие хүхюулмээр байгаа.

1963 оной намар. Эдэнэрнай айлшаар аяар холын Монгол орониие хаража, үзэжэ ерэһэн намтартай юм. Тэрэ холын аяншалгаһаа хойшо, хуушанай дууша, хатарша нүхэдынь мүнөө инженер, техникүүд, багша, врачнууд болоҗо Буряад оронойнгоо тосхон, городуудаар тараһан байна.

Тус ансамбль һүүлшын хоёр һарын хугасаада хуушанайнгаа алдар солые алдахагүй гэжэ оролдон, залуушуулые олоор бүлгэмдөө абажа эхилһэн байгаа. Эдэнэр шэнэ программа зохёожо, Майн 1-нэй, мүн Ленинэй комсомолой 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрнүүдтэ һайнаар бэлэдхэжэ байнхай.

Ансамблиин гэшүүд үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Ивалга, Улаан Оронго тосхонуудаар концерт харуулжа ябаһанаа ерээ. Б. Ямпиловай «Пою мою республику» гэһэн хоорой, Бабу Болотовой «Һайхан даа Монгол орон» гэһэн дуунуудые шагнажа һууха-да шэхэндэ шэмэгтэй зохид. Залуу дуушад Ц. Нагаслаев болон бусадай ирагуу гоё хоолой зэдэлжэ, али алинайшье зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэнэ.

Монгол арадай түлөөлэгшэ, мүнөө Зүүн Сибириин библиотечнэ институдай 3-дахи курсын студент Н Батнасам шадамар бэрхээр, шогтой хүхюунээр Крыловэй баснинуудые уншаж[а] дөө ажахын түрүүшүүлые [...] шуулаа.

Румын, монгол арадууд[ай] буряадай хатар наадан пр[ограм]мын номернуудые яһала [...] болгоно.

Эдэбхитэ залуушуулай «[Байга]лай долгинууд» эбхэран [...]жо, анханайнгаа алдар [...] холо ойгуур зэдэлүүлжэ [...]ень хүсэгдэнэ.

С. Балд[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус ан[самб]лиин хоор.

Авторай фо[то].

Һурагшадай хүсөөр дүрбэн автоб[ус]

«Мухар-Шэбэрэй Суулгын дунда һургуулиин һурагшадай суглуулһан түмэрэй хаядаһаар хэгдэһэн автобус» гэһэн гаршагтай» «ПАЗ» маркын хоёр автобус манай республикада март һарын эхеэр ерэһэн юм. Иимэ һураг суу дуулаһан, мүн тус автобусаа өөһэдөөшье хараһан һурагшад баярлахын ехээр баярлажа, оронойнгоо заводуудта түмэрэй хаядаһа бүри ехээр суглуулжа үгэхэ зорилго урдаа табиһан байна. Уласхоорондын һайндэр — Майн Нэгэн болотор жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүртэхые оролдоһон эдэнэр, мүнөө дээрээ ашаанай табан машинада түмэрэй хаядаһа тээжэ аян замдань ябуулһан. Хэдэхэн жэлэй туршада тус һургуулиин һурагшад Эхэ оронойнгоо [...] дуудта 80-һаа дээшэ тонно [тү]мэрэй хаядаһа суглуулжа а[бу]хэй. Түгэнын Никольско, [...]новска, Эхин Булагай, [...] Харланай болон бусад һург[уу]нууд суулгынхидһаа гээгдэх[эгүй] оролдон олон тонно түмэрэй [хая]даһа суглуулһан байна.

Тэрэшэлэн Улаан-Үдын 8[-]дахи һургуулиин һурагшадай [суг]луулһан түмэрэй хаядаһаар [...] хоёр автобус бүтээгдэжэ, тэ[дэ]нэрэ дээрэ ерэнхэй. Республ[икын] авто ажахын мэдэлдэ үгтэһа[н] автобусуудай хоёрынь М[ухар-]Шэбэрэй, нүгөөдэ хоёрынь [...]дой дардам харгыгаар табин[...]жа ябадаг болонхой.

П. Гороховск[ий].

УРАН ГАРТАНАЙ БҮТЭЭЛНҮҮД

Уран зураашын долоон хоног жэл бүхэндэ үнгэргэгдэжэ заншагданхай. Энэ долоон хоног мүнөө жэл апрелиин 12-һоо 20 хүрэтэр үнгэргэгдэжэ дүүрэбэ. Долоон хоногто Буряадаймнай бүхы уран зураашад, һиилүүршэд болон бусад урашуул хабаадалсаа. Үнгэрһэн долоон хоног соо тэдэнэрэй зурагууд, модо, яһан, түмэр дээрэ һиилэгдэһэн олон зүйлнүүд харуулагдаһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ предприятиин хүдэлмэришэд, студентнэр, һурагшад болон бусадтай уран зураашадай уулзалганууд эмхидхэгдэһэн юм.

Уран зураашад Т. А. Рудь, Г. Н. Москалев, К. И. Сергеев болон бусад өөһэдынгөө зураһан зурагуудые харуулхаһаа гадна, ямар зохёолнуудые бүтээжэ байһан тухайгаа ерэгшэдтэ хөөрэжэ үгэһэн байна.

Зураг дээрэ: (Зүүн гарһаа) прикладной искусствын мастер Пурба Намсараев, Дамдин-Доржи Гыбанов, Ольга Шарагулова гэгшэд выставкэ дээрэ табигдаһан домбо хаража байна.

Ф. Сорокиной фото.

АГАҺАА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

АЮША АХАЙТАН

Сабидар мори унаһан сагаан буурал толгойтой үбгэнэй сахилма сагаан хонидые адуулжа ябахыень харанабди. Энэмнай 64 наһа хүрэтэрөө ажалай алтан жолоо алдангүй барижа ябаһан үбгэн хонишон Аюша Барасов гээшэ. Колхозой тогтоһонһоо хойшо энэ үбгэнэй хээтүй ажал гэжэ үгы шахуу. Гахай, тахяа харууһалаадшье, туршаа, үхэр, адуу даагаадшье ябаа, хүн сагаан хонин үсхэбэрилөөдшье үзөө. Мүнөөшье һүүлшынгээ энэ ажал үргэлжэлүүлһээр. Арбан табан жэлэй туршада хүдэлжэ олоһон ажалайнь тодхол аарашагүй.

Энэ жэлдэ Аюша үбгэнэй харууһалжа байһан хонидой хэр зэргээр ондо оруулагдажа байһан тухайнь һонирхогдобо.

— Дулаан үбэл боложо, мал ондо һайнаар ороо. Буруу булшантай, дааган далантай гэдэгтэл хонидшье хонтой, — гээд Аюша ахай харюусана. Нээрээшье хонидынь хүсэ шадал һайнтай, сахилма сагаан нооһотой. Тиигэншьегүй арганьгүй, Юуб гэхэдэ Аюша ахай нёдондо өөрынгөө хүсөөр 350 центнер үбһэ бэлдэһэн юм. Тэрэнь тэжээлэй ехэ нөөсэ.

Энэ отарада түл абалга апрелиин тэнгэһээ эхилбэ. Хонидой һайн байхада түлшье өөдэргэн. Аюша үбгэн өөрынгөө хүгшэн Самажаптай хоюулан хүдэлнэ. Хүгшөөшье 62 наһа хүрөө. Теэд хүнгэн солбон, хэнһээшье дутуугүй. Мүнөө тэрэнэй отара дээрэ сакманщигаар Чимит Дамдинова хүдэлжэ байна. Энэ нүхэрнай «Онон» колхозой эрхим сакманщица, габьяата техник-үрэжүүлэгшэ юм. Эртын хурьгадай гарахалаар Чимбу Цыреновэй отарынхид 170 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Энэ отарада 200 хурьга абаха уялгатай.

Аюша Барасовтан хонин бүриһөө нэжээд хурьга абаха зорилготой. Эдэ хоёр пенсидэ гараха болоһон аад, колхозойнгоо ниитын ажахые хүгжөөлсэхын түлөө үнэн сэхээр ажаллана. Аюша Барасовтанда ута наһа, удаан жаргал хүсэжэ, ажалдань ехэ амжалта юрөөе!

ТОСХОНОЙ БАРИЛГА

Түгшан һууриндa жэл бүхэндэ олон шэнэ барилганууд бодхоогдожо, ашаглалтада оруулагдана. Мүнөө жэл 300 хүнэй һууритай харалгын залтай клубай хоёр дабхар байшан баригдаа. Энэнь майн 1 болотор бэлэн болгогдожо тушаагдаха. 35 оротой больницын байшан ерэхэ зундаа бэлэн болгогдохо. Гадна байрын 30 гэр баригдажа байха юм.

Түгшан нютагаархин ниитынгээ малда олон байрануудые барижа байнхай.

Ю. Самацыренов.

КОЛХОЗОЙ УРГАЛТА

Агын округой «Россия» колхозой ниитын ажахы улам түргэнөөр хүгжөөгдэнэ. Тус колхоз байгша ондо 1569 толгой эбэртэ бодо малтай 40-өөд мянган хонитой болохоор хараална. Тарилгынь талмай нилээд үргэдхэгдэхэ. Малһаа абтадаг ашаг шэмэнь горитойгоор дээшэлүүлэгдэхэ.

«Россия» колхоз малшадтаа байрын олон гэрнүүдые барижа үгэхөөр хараална.

Д. Доржиев.

Шатар

Һүүлшын нааданай урда тээ

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй ээлжээтэ — арбан таба, арбан зургаадахи уулзалганууд болобо. Мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһан Бадма Амбаев арбан табадахи уулзалгадаа Тоглоевые мэгдэхээжэ байгаад, шүүжэрхёо. Мельниковтэй наадаһан Власов муу ябадалнуудые хэжэ, нүхэртөө шүүгдэһэн байна. Ушаков Овчинниковые, Захаров Житомирскиие, Самарин Дугаровые, Бетин Игумновые шүүһэн, Бурлаков Гармаева хоёр тэнсэһэн байна.

Һүүлшын уулзалгын урда тээхи — арбан зургаадахи нааданай болоходо, мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһан шатаршаднай шүүгдэжэ, нүгөөдүүлынь урагшаа дабшаһан байна. Самаринтай наадаһан Тоглоев энэ үдэр шадамар бэрхээр добтолжо, нүгөөдэеэ бодогүй болгожо байгаад шүүгээ. Захаровтай наадаһан Ушаков харюусалгатай үедэ буруу ябадал хэжэ, шүүхээр наадаяа алдаа. Гармаеватай тулалдаһан Мельников абаһаар яһала һайнаар наадажа ябатараа, шухала хүбүүгээ харангүй алдажархёо. Энээгээр эдэнэрэй наадан хойшолуулагдаа. Эндэ Гармаевань шүүхэл ха. Нүгөөдэ шатаршад соноо Мункоев Житомирскиие, Краснов Дугаровые, Амбаев Овчинниковые шүүһэн байна. Тиихэдэ Бетинтэй наадаха байһан Власов ерэнгүй байжа, шүүгдэһэндэ тоологдобо.

Арбан зургаадахи уулзалгын удаа мастерта кандидат Бадма Амбаев 12,5 очкотой түрүүлһэн зандаа. Тиигэжэ энэ нүхэрнай үнэн ёһодоо түрүү һууридаа гарабал ха. Мункоев, Самарин гэгшэд тус тустаа 11—11. Мельников 10,5 очкотой болонхой.

ЛЕНИНЭЙ ХЭРЭГ ИЛАН МАНДАНА

В. И. Ленинэй түрэһөөр 94 жэлэй ойе дэлхэйн олониитэ үргэнөөр тэмдэглэбэ

ВАРШАВА. В. И. Ленинэй түрэһөөр 94 жэлэй ойе бүхы хүн түрэлтэнтэй хамта Польшын ажалшад тэмдэглэбэ.

«Олон миллион зониие дахуулан ябаһан хүн» гэжэ статья «Трибуна люду» газетэ толилоо. Ленинэй зохёолнууд бүхы хүн түрэлтэнэй бултанайнь уншадаг ном мүнөө болоо» гээд газетэ тус статья соогоо бэшэнэ. Ленинэй һургаал манай орондо социалис байгуулалтын политикын теоретическэ үндэһэ һуури боложо үгэнэ гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Эб найрамдалай болон энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлтын ленинскэ гол ёһонууд коммунис хүдэлөөнэй хүтэлбэрилхы хараа шугам болоно гээд «Жиче Варшавы» гэжэ газетэ тэмдэглэһэн байна. Социальна үнэн зүб байгуулалтатай, арадуудай аха дүү ёһоной холбоотой дэлхэйе өөһэдынгөө ажал болон тэмсэлээр байгуулжа байһан олон миллион хүнүүдэй сээжэ зүрхэндэ Ленин хододоо хадуугдажа ябадаг.

ПРАГА. Алдарта ойдо зорюулагдаһан түрүү бэшэгүүдые, редакционно статьянуудые, бусад материалнуудые Чехословакиин түбэй хэблэл толилно.

Мүнөө бидэнэрэй тэмдэглэжэ байһан ой ленинизмдэ маанадай үнэн сэхэ байһые эли тодоор харуулна гээд «Руде право» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Асуудалнуудые үнэн зүбөөр шууд шиидхэхэ талаар манай парти В. И. Лениһээ һургаал абадаг байгаа, абанашье. Ленинэй зохёолнууд социалис общественные саашадань һалбаруулан хүгжөөхын түлөө хэдэг манай тэмсэлэй зоригжуулхы эшэ үндэһэн боложо үгэнэ. Үдэр бүриингөө ажал хэхэдээ бидэнэр Лениһээ һургаал абанабди.

СОФИ. «Ленинизмын туяа манай дэлхэйе гэгээрүүлнэ», «Ленинэй хэрэг илан мандана», «Ленинэй замаар коммунизм тээшэ», «Социализм, коммунизмын түлөө тэмсэлэй илалта түгэс туг»— гэһэн гаршагуудтайгаар Болгариин түбэй газетэнүүд редакционно статьянуудые толилоо.

Ленинэй теоретическэ болон эмхидхэлэй ажал ябуулга хадаа түүхэтэ эрхэ байдалда тааруугаар марксизмые шадамараар хэрэглэлгын болон хүгжөөлгын үльгэр жэшээ, ажабайдалай болон революционно тэмсэлэй зорилгонуудай эрилтэ болоно гээд «Работническо дело» гэжэ газетэ бэшэнэ.

БУХАРЕСТ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 94 жэлэй ойе Румынида үргэнөөр тэмдэглэнэ. Ороной городууд болон тосхонуудта суглаанууд, лекцинүүд, үдэшэнүүд үнгэргэгдэжэ, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэнэй үндэһэ һуури байгуулагшын ажабайдал, ажал ябуулга тухай гүрэнэй болон ниитын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд мэдээсэлнүүдые хээ.

Энэ гайхамшагта ойдо зорюулагдаһан түрүү бэшэгүүдые «Скынтейя», «Ромыниа либерэ» гэжэ газетэнүүд толилһон байна.

Ажалша хүн түрэлтэнэй агууехэ эрмэлзэлгэнүүдые бэелүүлхын тулада илангаяа таарамжатай бодото эрхэ байдалай бии болоод байһан мүнөө үедэ социалис оронуудай нэгэдэлые, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалые хангаха гээшэ марксистско-ленинскэ парти бүхэнэй интернациональна гол уялга болоно гээд «Скынтейя» бэшэнэ.

УЛААН-БААТАР. В. И. Ленинэй түрэһэн үдэр — апрелиин 22-ой үдэр Монголдо арадай ехэ һайндэр болгон тэмдэглэгдэдэг юм. Хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ тухай хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд республика дотор үнгэргэгдэнэ, кинофильмнүүд харуулагдана, В. И. Ленинэй үзэл сурталай бэелүүлэгдэжэ байһые харуулһан фотовыставкэнүүд эмхидхэгдээ.

«Ленинизмын гайхамшагта илалта» гэжэ түрүү бэшэг соогоо «Үнэн» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Ленинэй угаа ехэ габьяа гэхэдэ, тэрэ научна коммунизмын үзэл сурталые бодотоор бэлүүлээ, шэнэ түхэлэй марксистска партиие байгуулаа, пролетарска революциин илалтые бэеэрэе сэхэ хүтэлбэрилөө, Совет гүрэниие байгуулаа. Ленинэй мүнхэ һургаал манай үе сагай туг болоо».

(ТАСС).

АЛЖИР АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛДАХИ ШУХАЛА УШАР

АЛЖИР, апрелиин 21. (ТАСС). Национальна сүлөөрэлгын фронтын партиин (ФНО) нэгэдэхи национальна съезд Алжир городто мүнөөдэр болоод хүдэлмэреэ дүүргэбэ, ФНО-гой Центральна Комитедые съезд һунгаа. ЦК-гай составта Алжирай элитэ политическэ ажал ябуулагшад: Ахмед Бен Белла, Хадж Бен Алла, Башир Бумаза, Хуари Бумедьен, Мохаммеди Саид, Абдель Азиз Бутефлика, Али Махсас, Амар Бузган, Али Менджли болон бусад ороһон байна.

Партиин генеральна секретаряар Ахмед Бен Белла нэгэн дуугаар һунгагдаа.

Съезд политическэ, экономическа болон социальна асуудалнуудаар шухала шиидхэбэринүүдые баталан абажа, социализм байгуулха зам алжир арадта заажа үгөө.

Сеулда демонстра[ци] болоһоор

ПАРИЖ, апрелиин 21. (Т[АСС]). Сеулай түбтэ болоһон демонст[раци]да хабаадаһан университедэй [...] студентнэрые Урда Корейн п[олици] мүнөөдэр намнан тараагаа [гэжэ] Франс Пресс агентствын корр[еспон]дент Сеулһаа мэдээсэнэ.

Уржадэр полицитай тулал[даан] болоходо арестовалагдаһан өө[һэдын]гөө зургаан нүхэдые сүлөөлхэ[ые] студентнэр эрилтэ хэһэн [...] Полициин хэрэглэһэн нюдэнэй [ниидхэ] боһо гоожуулдаг гранатаһа[а] олон демонстрантнууд хох[ирһон] байна. 10 шахуу хүн арест[овалаг]даа.

Урда Корейн ниислэлдэ ст[удент]нүүдэй демонстраци табан [...] туршада таһалгаряагүй ургал[жал]жа байна.

Кипрэй президен[тын] дурадхал

ЛОНДОН, апрелиин 23. (Т[АСС]). Хэрбээ турогууд-киприодууда[й] сэгтэ постнууд болон бүхэлэл[дэ]һэн газарнуудаа бултыень [...] байгаа һаань, грегүүд-кипр[иодууд] мүн лэ иимэ юумэ хэхэ бай[на гэжэ] Кипрэй президент Макариос [мэдүү]лээ. Турогууд-киприодуудые [...]ти хэжэ, бултыень сагааруул[ха тух]ай Макариос дурадхал оруул[аа гэжэ] Рейтер агентствын корресп[ондент] Никозиһоо мэдээсэнэ. Энэ ду[радхал] хадаа арал дээрэ амгалан ба[йдал] ёһо гуримай һэргээгдэһэнэй һ[үүлдэ] харюусалгада хабаадуулагда[...]лохобди гэжэ айдаг зарим ту[рогуу]дай һэжэг түрэхыень болюулх[а ёһо]той гээд президентын мэдүүл[гэдэ] онсолон тэмдэглэгдэнэ. Һууж[а бай]һан тосхонуудта бусажа ер[эһэн] турогууд-киприодуудта зох[ид] һаламжа үзүүлэгдэхэ гэжэ [прези]дент мүн лэ найдуулаа.

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, саһа шииг орохогүй. Баруун хойноһоо һулашагаар һалхилха. Республикын хойто аймагуудаар 0,5, урда аймагуудай нютагуудаар 5—10 градус дулаан байха.

Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 6—8 градус хүйтэн, үдэрынь 8—10 градус дулаан болохо.

Апрелиин 25—26-най үдэрнүүдтэ республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, саһа шииг орохогүй. Баруун хойноһоо дунда зэргын һалхитай байха. Хойто захын нютагуудаар һүниндөө 17—22, үдэртөө 0—5 градус хүйтэн байха.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной апрелиин 24.

Хани ёһоной харилсаа холбооной үрэ дүн

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын ажабайдалда гайхамшагта ушарай болохо—Нил мүрэниие хааха саг ойртожо байна. Энээнтэй дашарамдуулан Асуанай үндэр хаалтын барилгын талаар Москвадахи конторын директор г-н Абул Ата гэгшэдэ АПН-эй корреспондент орожо, хөөрэлдэһэн байна. Тэрэ иигэжэ хэлээ:

—Манай түлөөлэлгын зургаан 1961 оной апрельдэ Москвада байгуулагдаа һэн. Бидэнэр тиихэ үеын Электростанцинуудай министерствэтэй (мүнөө СССР-эй Энергетикын болон электрификациин талаар гүрэнэй үйлэдбэриин комитет), СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствэтэй, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай болон проектнэ организацинуудтай нягта харилсаа холбоо тэрэ дороо тогтоогообди.

ОАР-ай түлөөлэгшэд болоһшо бидэнэрэй болон манай совет ханинарай хоорондо ехэ һайн харилсаанай тогтоһые би гүнзэгы ехээр һаналаа ханан тэмдэглэхые хүсэнэб. Би советскэ организацинуудай зүгһөө хани ёһоной талархал болон дэмжэлгые хододоо мэдэрдэг байгааб.

Нил дээрэхи барилгын ямараар хэгдэжэ байһан тухай жиирэй совет хүнүүдэй һайнаар мэдэдэг байһан баримтые тэмдэглэхые би илангаяа хүсэхэ байнаб. ОАР-ай арадта, манай национальна экономикые хүгжөөлгэдэ Садд аль-Аалиин ямар ехэ удха шанартай байһыень тэдэнэр тон һайнаар ойлгодог.

Өөһэдынгөө дадаһан сагай уларилда орходоо, тад ондоо бэрхэтэй хэсүү сагай уларилтай Асуанда совет хүнүүд хүдэлмэрилжэ байдаг. Зүгөөр шууд зоригтой, ехэ дэбжэлтэтэй байдаг дээрэһээ арабуудтай хамта үрэ ехэтэйгээр ажаллана.

Нил дээрэхи хаалта иимэ түргэнөөр, үнэхөөрөөл аха дүү ёһоной оршон байдалда бодхоогдохо гэжэ империалистнууд һанадаггүй байгаа. Асуандахи барилга буруу һүрэхэ гэжэ империалистнуудай найдадаг найдалгые, тэдэнэй бүхы худал хуурмаг хардалгануудые Садд аль-Аалиие амжалтатайгаар барилга, совет болон араб барилгашадай хоорондо тогтоһон нягта харилсаа холбоон, үгээ ойлголсолго хүсэдөөр элишэлээ, буруу һүргөө.

Совет гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад, правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущев өөрөө Нил дээрэхи агууехэ барилгын хойноһоо ехэ анхаралтайгаар ажаглан хаража, тэрээндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байдаг гэжэ тусгаар тэмдэглэхые хүсэнэб.

Бүхы шухала ашаанууд, түхеэрэлгэнүүд болон материалнууд түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн Асуанда хаһа саг соогоо ерэжэ, барилгын хэрэглэмжые хангадаг байгаа. Тон ехэ хэмжээнэй—180 мянган тонно ашаан Асуанда абтаһан байна. Советскэ техникэ болон түхеэрэлгэнүүд эрхим һайн шанартай. Тэрээнэй ашаар бидэнэр бүхы хүдэлмэриие графигай ёһоор наринаар дүүргэдэг байнабди.

Асуанай үндэр хаалтын барилга дээрэ арабо-советскэ нягта харилсаа холбооной тогтоогдоһоной ашаар үйлэдбэриин талаар дэлхэйн шэнэ рекорднууд тогтоогдоһон байха юм.

Асуанайхид эмхитэй эетэй, эбтэй һайн коллектив болоно. Тэрээгээр ОАР-ай арад омогорхон баясадаг, энэ коллективтэ президент Гамаль Абдель Насер нэгэтэ бэшэ баясхалан хүргэһэн байна.

(АПН).

М. А. Сусловай элидхэл Бирмэдэ толилогдобо

РАНГУН, апрелиин 22. (ТАСС). «Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалай түлөө КПСС-эй тэмсэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленум дээрэ М. А. Сусловай хэһэн элидхэлые «Ботатаун» гэжэ газетэ мүнөөдэрһөө хүсэдөөр толилжо эхилбэ.

Редактор
Ц. О. ОЧИР[ОВ]

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-[Удэ], улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. ре[дак]тора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27[...], отделов: сельскохозяйственного производства и парти[йной] жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и пар[тий]ной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов идеологичес[кого] —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабсел[ьско]ров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и пер[ио]дов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Со[вете] Министров Бурятской АССР.

Н00098. Зак. № 38[...]